

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова**

«Затверджую»

Ректор НУК ім. адм. Макарова

_____ Євген ТРУШЛЯКОВ

**З В І Т
ПРО РОБОТУ БІБЛІОТЕКИ
за 2024 рік**

Миколаїв, 2025

ЗМІСТ

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВУ БІБЛІОТЕКУ	3
ВСТУП.....	4
Таблиця основних статистичних показників роботи бібліотеки НУК ім. адм. Макарова за 2024 рік.....	12
1. Розвиток колекції інформаційних ресурсів	21
1.1 Комплектування та облік	21
1.2 Організація бібліотечного фонду.....	26
1.3 Робота зі збереження бібліотечного фонду.....	28
1.4 Цифрові активи Наукової бібліотеки: створення, формування, організація доступу.....	29
2. Організація обслуговування користувачів.....	33
2.1 Кількісні показники обслуговування користувачів	33
2.2 Виховна, комунікативна та інформаційно-пізнавальна діяльність.....	37
2.3 Створення комфортних умов для користувачів	46
3. Довідково-бібліографічне та інформаційне забезпечення потреб користувачів	46
3.1 Стан довідково-пошукового апарату.....	47
3.2 Довідково-бібліографічне обслуговування.....	47
3.3 Інформаційно-бібліографічне обслуговування.....	49
3.4 Підготовка бібліографічних покажчиків.....	50
3.5 Формування інформаційної культури	50
3.5.1 Участь у проєкті Міністерства цифрової трансформації «Дія. Цифрова освіта».....	50
4. Інформаційна підтримка освіти та досліджень	51
4.1 Формування серед університетської спільноти правил академічної доброчесності як основи якості освіти.....	51
4.2 Сприяння підвищенню публікаційної активності науковців НУК.....	53
4.3 Участь в акредитації освітніх програм НАЗЯВО, за якими здійснюється підготовка здобувачів освіти	54
5. Маркетингова діяльність	55
5.1 Реклама бібліотеки, інформаційних ресурсів та бібліотечного сервісу	55
5.2 Дослідницька діяльність	57
5.3 Видавнича діяльність	57
6. Менеджмент.....	57
6.1 Бібліотечні працівники	57
6.2 Методичне забезпечення бібліотечної діяльності.....	58
6.2.1 Додаткова бібліотечна освіта. Система підвищення кваліфікації	59
6.2.2 Методико-консультаційна допомога	63
6.3 Аналітична діяльність	63
6.4 Участь у професійних заходах	63
7. Робота Методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Миколаєва	65
7.1 Робота Ради методичного об'єднання.....	66
7.2 Комплексні масові заходи бібліотек МО	66
8. Професійне партнерство.....	67
9. Бібліотечна рада і участь громадськості у діяльності бібліотеки.....	68
10. Використання комп'ютерних технологій у бібліотечних процесах	68
11. Матеріально-технічна база	68

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВУ БІБЛІОТЕКУ

Відомче підпорядкування ЗВО	Міністерство освіти і науки України
Повна назва і адреса ЗВО	Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, 54007, м. Миколаїв, проспект Героїв України, 9
Повна назва і адреса бібліотеки	Наукова бібліотека Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, 54007, м. Миколаїв, проспект Героїв України, 9
РЕКТОР ЗВО	Трушляков Євген Іванович
Контактні телефони: службовий факс ел. пошта	(0512) 709-100 (0512) 424-652 rector@nuos.edu.ua
ДИРЕКТОР НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ	Костирко Тамара Миколаївна
Контакти: ел. пошта	lib@nuos.edu.ua
Рік заснування бібліотеки	1920
Група по оплаті праці	I

ВСТУП

Наукова бібліотека НУК імені адмірала Макарова – є ресурсним, науково-інформаційним, комунікативним та соціально-культурним осередком Університету. Функціонування бібліотеки в умовах викликів воєнного часу, оптимізації та модернізації вищої освіти характеризується застосуванням нових підходів до інформаційного забезпечення навчального та наукового процесів; вдосконаленням інформаційно-бібліотечних сервісів та продуктів, що відповідають потребам користувачів; забезпеченням доступності документів, інформації, знань для ефективного розвитку освітньої та наукової діяльності університету на основі повного задоволення інформаційних потреб здобувачів вищої освіти та професорсько-викладацького складу. Бібліотека не тільки зберігає аналогові та цифрові знання, вона відкриває простір для навчання та дослідження, допомагає удосконалювати компетентності своїх користувачів.

Основними напрямками роботи у звітному році були:

- формування та розвиток колекції актуальних інформаційних ресурсів на різних видах носіїв для навчання, викладання, дослідження, розвитку, управління освітнім та науковим процесами;
- надання швидкого та зручного доступу до релевантної інформації; вдосконалення процесів та послуг із цифрового віддаленого доступу, спрямоване на розвиток освітнього процесу та наукових досліджень університету;
- підтримка відкритої науки, поширення результатів наукових досліджень вчених університету у світовий науковий інфопростір, забезпечення стійкого доступу до них;
- інформаційно-аналітичний моніторинг та бібліометричний аналіз системи документальних комунікацій університету, розвиток послуг та сервісів, спрямованих на сприяння публікаційній активності як окремих дослідників, так і Університету в цілому,
- сприяння формуванню та підвищенню рівня інформаційної, цифрової, медійної грамотності, інформаційної гігієни та академічної доброчесності серед здобувачів освіти;
- розвиток культурно-освітнього середовища, організація соціокультурних заходів, які сприятимуть національно-патріотичному вихованню, популяризації національних традицій;
- розвиток комфортного, безпечного, творчого, доступного фізичного та віртуального простору;
- організація роботи бібліотеки у зв'язку з приєднанням до Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського відповідно до розпорядження КМУ №6-р від 05.01.2024 р. «Про реорганізацію Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського»;
- удосконалення та розвиток компетентностей кадрового складу НБ, який буде ефективніше управляти інформаційно -комунікаційними процесами бібліотеки.

Нове у роботі **Наукової бібліотеки НУК ім.адм.Макарова**

I. Підтримка відкритої науки

У 2024 році розпочато діяльність у напрямку **управління дослідницькими даними**. Фахівці бібліотеки вивчали політики, рекомендації, практики відомих зарубіжних університетів, це в подальшому дасть змогу детально висвітлити для наукових співробітників університету різні аспекти роботи з даними дослідження: від пошуку наборів даних до їх повторного використання.

II. Сприяння підвищенню публікаційної активності вчених.

1. Співробітники бібліотеки взяли участь у роботі з підготовки до державної атестації НУК ім. адм. Макарова. Проаналізовано наукометричні показники за 2019–2023 рр. та заповнена відповідна таблиця.

2. Проведено аналіз публікаційної активності науковців університету за період 2020–2024 рр. у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science на основі постійного моніторингу основних бібліометричних показників університету в цілому та окремих науковців усіх структурних підрозділів (На замовлення проректора з наукової діяльності НУК ім. адм. Макарова. Перевірено 459 авторських профілів, у т.ч.: WoS – 189 та Scopus – 260 авторських профілів).

3. Підготовлено довідки:

- Наукометричний аналіз публікаційної активності НУК ім. адм. Макарова у БД Scopus і Web of Science Core Collection (зведена таблиця);
- Динаміка публікаційної активності НПП НУК у профілі університету в БД Scopus за останні 5 років (2020-2024) станом на 01.03.2024 р.;
- Автори-лідери за кількістю публікацій у БД Scopus та WoS за 2023-2024 рр.;
- Цитовані статті за останні 5 років.
- Про публікаційну активність НУК ім. адм. Макарова. (На виконання листа МОНУ №1/10355-24 від 11.06.2024 р. «Щодо внесення інформації» стосовно критеріїв конкурсного відбору виконавців державного замовлення на підготовку магістрів у закладах вищої освіти підготовлено Додаток 1 «Перелік штатних науково-педагогічних та наукових працівників, які працюють за основним місцем роботи не менше шести місяців і мають не менше п'яти наукових публікацій у періодичних виданнях, які на час публікації було включено до наукометричної бази Scopus або Web of Science Core Collection із переліком цих публікацій.». Відпрацьовано біля 2 000 документів та додано за 2024 рік більше ніж 420 публікацій.

4. Проведена перевірка актуальності списків навчально-методичних та/або наукових праць викладачів за формою 11 за період з 2019 по 2024 рр. (згідно розпорядження керівництва університету з метою продовження контрактів професорсько-викладацького складу).

5. Здійснювалось адміністрування профілів університету в БД Scopus та Web of Science. Укладено аналітичні довідки щодо основних бібліометричних показників працівників 18 кафедр університету.

6. Велась робота з актуалізації авторських профілів у світових реєстрах унікальних ідентифікаторів авторів-науковців Google Академія, ResearcherID, ORCID.

7. Проводилось консультування науково-педагогічних працівників університету (онлайн та офлайн) щодо актуалізації даних про авторів та їх наукових доробок у Google Scholar, Scopus, Web of Science та системах ідентифікації науковців ORCID та ResearcherID (надано понад 550 консультацій)

II. Участь в акредитації освітніх програм НАЗЯВО

Підготовлено інформаційні довідки про ресурсне забезпечення дисциплін навчальних планів для проведення акредитації, ліцензування освітніх програм Факультету морського права, ВСП ПТНЗ «Миколаївське морехідне училище НУК імені адмірала Макарова», ВСП «Фаховий коледж корабелів Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова»; кафедр: обліку і економічного аналізу, зварювального виробництва, інформаційних управляючих систем та технологій, журналістики, реклами та PR-технологій.

III. Формування серед університетської спільноти правил академічної доброчесності як основи якості освіти

1. **Заходи з популяризації принципів академічної доброчесності** проводились у двох напрямках: серед здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників. Зокрема, серед здобувачів освіти організовувались диференційовано: для студентів початкового (молодший бакалавр), першого (бакалавр), другого (магістр) та третього рівнів вищої освіти (кандидат наук, PhD). Інформація про етичні стандарти в академічному середовищі надавалася, враховуючи специфіку кожного рівня освіти. Лекції проводилися в офлайн-форматі та на онлайн-платформах, таких, як Zoom та Google Meet.

Так, для студентів першого (бакалавр), другого (магістр) рівнів освіти проводилися офлайн-лекції «Академічна доброчесність: курс для здобувачів освіти» та «Основи інформаційної культури». За звітний період лекції були прочитані для здобувачів освіти Навчально-наукового гуманітарного інституту, які навчаються за спеціальностями «Психологія», «Лінгвістика», «Фізична культура і спорт», та ін., Факультету економіки та екології моря («Менеджмент», «Фінанси, банківська справа та страхування»), Факультету морського права («Право»). Всього підготовлено і прочитано 18 лекцій.

На сайті Наукової бібліотеки (<http://lib.nuos.edu.ua>) було створено розділ «Безкоштовні сервіси перевірки на плагіат», що є важливим ресурсом для науковців і здобувачів освіти.

2. Перевірка кваліфікаційних робіт студентів та публікацій науковців на наявність плагіату

У зв'язку з переходом університету (з II півріччя 2024 р.) на нові антиплагіатні платформи фахівцями бібліотеки була проведена наступна підготовча робота: здійснено моніторинг програм перевірки на плагіат, проведено перемовини з менеджерами компанії Turnitin, отримано навчальні відеоматеріали, інструкції для адміністраторів і користувачів та безкоштовний доступ на користування програмою для університету на 2024-2025 навчальний рік. Завдяки цьому університет отримав безкоштовний доступ до програми Strike Plagiarism на перевірку студентських робіт до кінця 2025р.

З 01.07.2024 року перевірка академічних текстів стала здійснюватися за допомогою антиплагіатної інтернет-системи Turnitin та програмно-обчислювального комплексу StrikePlagiarism, впровадженого з 18.10.2024 року. Перевірка здійснювалась виключно для кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», «магістр», а також дисертаційних робіт.

Відповідно до прийнятих змін, затверджених Вченою радою НУК від 25.10.2024 року (протокол № 9), до «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова» та «Порядку здійснення заходів з перевірки робіт на наявність текстових збігів/ідентичності/схожості із використанням програмно-технічних засобів», перевірка кваліфікаційних робіт здійснюється відповідальними особами на рівні випускаючої кафедри. Доступ до антиплагіатних систем відповідальній особі надає адміністратор (Адміністратор системи) інформаційно-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки.

Для відповідальних осіб від кафедр фахівцями бібліотеки було проведено два навчальні семінари, під час яких надано роз'яснення щодо порядку доступу до систем Turnitin та StrikePlagiarism, а також обговорено основні питання перевірки академічних текстів на наявність текстових збігів/ідентичності/схожості. Крім того, співробітниками бібліотеки було

надано 568 консультацій з питань перевірки документів антиплагіатними програмами.

IV. Робота з наповнення та редакції інституційного репозитарію НУК ім. адм. Макарова (DSpace)

Станом на 01.01.2025 р. репозитарій налічує – 8 194 документа. За 2024 рік додано 1 489 нових документа. Шляхом самоархівування протягом року внесено 675 документів, з них 295 кваліфікаційних випускних робіт здобувачів вищої освіти (125 випускних кваліфікаційних робіт здобувачів бакалаврських програм та 170 магістерських випускних робіт).

Протягом 2024 року аналіз статистики відвідування веб-сторінки репозитарію здійснювався за допомогою інструментів Google Analytics. Найпопулярніша колекція за кількістю переглядів – «Інновації в суднобудуванні та океанотехніці».

Інтеграція з інформаційною системою ORCID дає змогу науковцям нашого університету обмінюватись своїми науковими доробками зі світовою науковою спільнотою, більш ефективно працювати та керувати своїми ресурсами, що в свою чергу дає можливість ефективно інтегрувати наукові здобутки університету до світового інформаційного простору.

Протягом року співробітниками бібліотеки було надано науково-педагогічним працівникам університету понад 1 700 кваліфікованих консультацій з питань самоархівування наукових та навчальних праць. Під час воєнного стану консультації надавались у змішаному форматі.

V. Автоматизація бібліотечно-інформаційних процесів. АБІС «УФД/Бібліотека»

Завдяки оновленій версії програмної системи УФД/Бібліотека з'явилась можливість формування детальних звітів за будь-який період та контролю статистики використання бібліотечних ресурсів. На замовлення бібліотеки, автори цієї програми розробили та адаптували модуль «Комплектування», що дає змогу автоматизовано формувати облікові та фінансові документи (інвентарні книги, книги сумарного обліку, акти надходження та списання тощо).

Оновлена сучасна версія АБІС УФД/Бібліотека інтегрована з іншими бібліотечними системами, що надає можливість роботи з електронними базами та цифровими посиланнями на університетський репозитарій (відображення документів внесених в репозитарій, в т.ч. можливість їх завантаження).

Протягом року співробітниками НБ НУК було підготовлено та проведено тренінги по роботі з оновленою версією програмної системи УФД/Бібліотека; оновлено Інструкцію по роботі в АБІС «УФД/Бібліотека. Версія 3».

Оновлено структуру щоквартального бюлетеня нових надходжень (література у бюлетені систематизована за таблицями УДК в межах відділу розміщена за алфавітом авторів і назв. Кожний бібліографічний запис має покликання на електронний каталог, де можна прочитати анотацію та зміст видання).

VI. Проєктна діяльність

Участь у проєкті Міністерства цифрової трансформації «Дія. Цифрова освіта»

Наукова бібліотека НУК імені адмірала Макарова – офіційний Хаб цифрової освіти Міністерства цифрової трансформації України. Для підвищення рівня медійно-інформаційної грамотності користувачів протягом року та в межах #AllDigitalWeek 2024, «Місяця цифрової грамотності», Всесвітнього тижня медіаграмотності проводилась наступна робота:

- на сайті Наукової бібліотеки у розділі «Інтернет-ресурси» оновлено рубрику «Цифрова грамотність». Основна мета рубрики – розвиток цифрових навичок викладачів, студентів та співробітників університету, поширення практик застосування інноваційних технологій у роботі та в повсякденному житті. Рубрика містить корисні посилання на проєкти Міністерства цифрової трансформації України;

- систематично проводилось інформування користувачів про нові інформаційні продукти освітньої онлайн-платформи «Дія. Освіта» на сайті бібліотеки та на сторінці бібліотеки в мережі Фейсбук;

- проводились освітні заходи, спрямовані на формування у користувачів навичок критичного мислення та оцінювання інформації. Так, співробітники інформаційно-бібліографічного відділу провели для студентів 2 курсу спеціальності 125 «Кібербезпека та захист інформації» (гр. 2387ст.3 та 2381) інформаційний захід – інфосесію «Що означає бути медіаграмотним»;

- надавались консультації з розвитку цифрових навичок за допомогою освітніх серіалів, представлених на онлайн-платформі з цифрової грамотності <https://osvita.diiia.gov.ua/courses>, надано понад 400 консультацій.

З метою підвищення власного рівня цифрової грамотності, співробітники Наукової бібліотеки брали участь в онлайн-семінарах та вебінарах із цифрової освіти.

Для визначення свого загального рівня цифрової грамотності 16 співробітників (70% колективу) Наукової бібліотеки пройшли тестування «Цифрограм для бібліотекарів» на платформі «Дія.Освіта».

VII. Соціокультурна діяльність

У звітному році значну увагу було приділено популяризації української книги, національно-патріотичному вихованню, популяризації національних традицій. Серед проведених заходів можна відзначити:

- година пам'яті «Встеляйте квітами дороги бійцям, що мир несли в наш край»;
- презентація «Книги пам'яті полеглих за Батьківщину»;
- етно-флешмоб «Вишиванок краса дивовижна» та експозиція «Магія української вишивки»;
- історичний екскурс «Місто на хвилі – місто незламне»;
- красназавчо-пізнавальна мандрівка «Миколаїв: від минувшини до сьогодення»;
- літературна година «Він слугував народові своєму, боліючи душею разом з ним» (до 160-річчя від дня народження М. Коцюбинського);
- історична ретроспектива «Геній, що змінив світ» (до 145-річчя від дня народження А. Ейнштейна);
- тематична зустріч «Прості слова слов'ян простих єднають нас навіки» (до Дня слов'янської писемності);

З метою поширення знань про досягнення університету та наукові здобутки вчених, висвітленню їх ролі у розвитку науки краю, держави були організовані наступні заходи:

- «Наука та освіта НУК імені адмірала Макарова: сучасні досягнення – інвестиції в майбутнє» (до урочистого засідання ректорату з нагоди Дня науки);
- «Відділення. Факультет. Інститут. Машинобудівний навчально-науковий інститут: історія в обличчях» (до 100-річчя з дня заснування Машинобудівного навчально-наукового інституту);
- «Унікальність науково-педагогічної діяльності професора В.М. Горбова» (на вшанування пам'яті В. М. Горбова, кандидата технічних наук, професора та з нагоди 80-річчя від дня народження);
- «Лідер свого часу» (до 110-річчя від дня народження професора В.М. Бузніка).

VIII. Наукова діяльність

Публікації у наукових та фахових виданнях:

- Shemaieva H. V. Artificial Intelligence in Academic Libraries: Foreign and Ukrainian Experience / H. V. Shemaieva, T. M. Kostyrko, A. E. Prilutska // Conf. proceedings «University Library at a New Stage of Social Communications Development». – Dnipro, 2024. – No. 9, 316–324 p.

- URI: https://doi.org/10.15802/unilib/2024_318411

- Шемаєва, Г. В. Імплементації штучного інтелекту в бібліотечну діяльність / Г. В. Шемаєва, Т. М. Костирко // Матеріали IX міжнар. конф. "University Library at a new Stage of Social Communications Development". – Дніпро : Наук. б-ка УДУНТ, 2024. –
- URI: http://conflib.diit.edu.ua/Conf_univ_Library_2024/paper/view/31451/18386
- Костирко, Т. Співпраця університетських музеїв та бібліотек для збереження культурної спадщини в умовах глобальних викликів / Т. Костирко // INFOTOPOS: актуальні питання сучасного інформологічного знання. – 2024. – № 1. – С. 26–32 с. – URI: <http://nti.khai.edu/ojs/index.php/infotop>

Підготовлено та видано методичні рекомендації:

- Аналітика інформаційного середовища : навч.-метод. рек. та вказівки для самостійної роботи студентів / уклад. Т. М. Костирко. – Миколаїв : НУК, 2024. – 65 с. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/7877>
- Кризові комунікації : навч.-метод. рек. та вказівки для самостійної роботи студентів / уклад. Т. М. Костирко. – Миколаїв : НУК, 2024. – 74 с. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/7878>

Участь у науково-практичних конференціях, семінарах:

- **IX Міжнародна конференція «University Library at a New Stage of Social Communications Development»**

Topic 2024 «On the Path to Enhancing Equity, Diversity, Accessibility, Inclusion» (3–4 жовтня 2024 р., Наукова бібліотека Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро)

- ✓ Костирко, Т. М. Імплементації штучного інтелекту в бібліотечну діяльність / Т. М. Костирко, Г. В. Шемаєва // Матеріали IX міжнар. конф. «University Library at a new Stage of Social Communications Development». – Дніпро : Наук. б-ка УДУНТ, 2024. – URI: http://conflib.diit.edu.ua/Conf_univ_Library_2024/paper/view/31451/18386

- **XV Міжнародна науково-технічна конференція «Інновації в суднобудуванні та океанотехніці», НУК ім. адм. Макарова (м. Миколаїв)**

- ✓ Костирко, Т. М. Інституційний репозитарій. Роль Наукової бібліотеки Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова в управлінні дослідницькими даними = Institutional Repository. The role of the Scientific Library of the Admiral Makarov National University of Shipbuilding in Research Data Management / Т. М. Костирко, К. С. Білоножко, О. А. Бондар, К. С. Диндеренко // Матеріали XV міжнар. наук.-техн. конф. «Інновації в суднобудуванні та океанотехніці». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/8849>

- **Науково-практичний семінар «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики» (15 листопада 2024 р., Наукова бібліотека НУК ім. адм. Макарова, м. Миколаїв)**

- ✓ Костирко, Т. М. Принципи управління дослідними даними в сучасних академічних бібліотеках / Т. М. Костирко // Матеріали наук.-практ. семінару «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/9229>

- ✓ Ларенкова, С. В. Аналітичний моніторинг за допомогою Google Analytics як інструмент аналізу діяльності бібліотеки / С. В. Ларенкова // Матеріали наук.-практ. семінару «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/9233>

- ✓ Бондар, І. В. Перспективи застосування штучного інтелекту в науковій бібліотеці / І. В. Бондар // Матеріали наук.-практ. семінару «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/9231>

✓ Білоножко, К. С. Аналіз використання бібліотечних ресурсів аспірантами ЗВО: за матеріалами дослідження / К. С. Білоножко // Матеріали наук.-практ. семінару «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/9234>

✓ Могильна, О. Л. Підвищення професійної компетентності бібліотечного фахівця як запорука успішної діяльності бібліотеки / О. Л. Могильна // Матеріали наук.-практ. семінару «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/9230>

✓ Сімоненко, Н. Є. Викладач – бібліотека: співпраця, перевірена роками. До 100-річчя Машинобудівного навчально-наукового інституту НУК / Н. Є. Сімоненко // Матеріали наук.-практ. семінару «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/9243>

✓ Диндеренко, К. С. Інституційний репозитарій НУК як інструмент підтримки відкритої науки / К. С. Диндеренко // Матеріали наук.-практ. семінару «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/9244>

Проведено дослідження:

- **«Аналіз використання бібліотечних ресурсів аспірантами ЗВО».** Дослідження було спрямоване на виявлення основних потреб здобувачів освітнього ступеня «доктор філософії» у використанні бібліотечних послуг та оцінювання рівня їх цифрової підготовки для роботи з інформаційними ресурсами. Результати дослідження висвітлені на науково-практичному семінарі «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики», у виступі К. С. Білоножко – бібліотекаря І кат. «Аналіз використання бібліотечних ресурсів аспірантами ЗВО: за матеріалами дослідження».

Підготовлено бібліографічний покажчик:

Парсяк Володимир Никифорович [Електронний ресурс] : бібліогр. покажчик / уклад.: К. С. Білоножко, Т. С. Панченко ; за ред. Т. М. Костирко. – Миколаїв : НУК, 2024. – 45 с. – Режим доступу : <http://lib.nuos.edu.ua>.

Оновлено:

- Інструкцію по роботі в АБІС «УФД/Бібліотека. Версія 3».

ІХ. Підвищення професійної компетентності фахівців

Науковою бібліотекою було організовано та проведено **науково-практичний семінар «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики»**. У роботі семінару взяли участь більше 30 учасників – керівники та провідні фахівці бібліотек закладів вищої освіти Миколаєва: НБ НУК ім. адм. Макарова, НБ МНУ ім. В. Сухомлинського, бібліотеки МНАУ, бібліотеки ЧНУ ім. Петра Могили, бібліотеки МННП НУ "Одеська юридична академія", а також колеги з Центральної міської бібліотеки ім. М.Л. Кропивницького.

На семінарі були представлені **доповіді та виступи** співробітників Наукової бібліотеки, які висвітлювали практичний досвід роботи та теоретичні аспекти з актуальних питань функціонування бібліотек. (Детальна інформація у розділі 6.2.1 Додаткова бібліотечна освіта. Система підвищення кваліфікації)

Матеріали семінару розміщені на сайті Наукової бібліотеки <http://lib.nuos.edu.ua/> у розділі «Наукова діяльність», підрозділ «Конференції.Семінари».

Директор Наукової бібліотеки, кандидат наук із соціальних комунікацій Т. М Костирко

- брала участь у засіданні Ради керівників бібліотечних закладів Миколаївської області «Трансформація діяльності публічних бібліотек під час війни», де виступила з

доповіддю «Університетська бібліотека: адаптація до функціонування в умовах війни». Захід організовано Миколаївською обласною універсальною науковою бібліотекою, м. Миколаїв;

- пройшла навчання за програмою форуму «Навички майбутнього 2024» та отримала сертифікат. У програму навчання входило: обговорення інноваційних підходів до інтеграції професійної освіти України з європейськими практиками, вдосконалення системи кваліфікацій, акредитації кваліфікаційних центрів та впровадження цифрових технологій, орієнтованих на потреби сучасного ринку праці;

- прослухала повний курс теоретичних і практичних занять у Миколаївському Центрі підготовки громадян до національного спротиву та отримала відповідний сертифікат.

Використовуючи можливості інтернет-сервісів, працівники НБ НУК ім. адм. Макарова брали віртуальну участь у бібліотечному житті країни та світу, упродовж року підвищували свою кваліфікацію шляхом участі у наукових та науково-практичних конференціях, семінарах, тренінгах на платформах різних наукових та науково-освітніх установ (форма участі – слухач)

Таблиця основних статистичних показників роботи бібліотеки НУК ім. адм. Макарова за 2024 рік

Повна назва бібліотеки – бібліотека Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова			
	Наукова бібліотека	Філії бібліотек и	Всього
2. Група по оплаті праці	I		
3. Бібліотечні фонди, всього примірників	756 608	151 550	908 158
у т.ч. рідкісних та цінних документів	2 693	–	2 693
3.1 за видами:			
3.1.1 книг	536 067	138 350	674 417
3.1.2 періодичних видань (журнали / газети)	123 176/299	2473/24	125 649 / 323
3.1.2.1 у т.ч. журналів – примірників	123 176	2473	125 649
3.1.2.2 у т.ч. газет – річних комплектів - <i>(без сумарного обліку)</i>	299	24	323
3.1.3 неопублікованих документів	5735	–	5735
3.1.4 електронних носіїв із записом	1716	118	1834
3.1.5 мережних локальних документів, що доступні користувачам бібліотеки (не службові) - <i>(без сумарного обліку)</i>	8194	–	8194
3.1.5.1 у т.ч. із відкритим доступом	8194	–	8194
3.1.6 інших документів	89 914	10 609	100 523
3.2 за мовами:			
3.2.1 державною мовою	162 263	37 616	199 879
3.2.2 іноземними мовами	594 345	113 934	708 279
3.2.2.1 у т. ч. російською мовою	564 792	112 099	676 891
3.3 за цільовим призначенням:			
3.3.1 наукових видань	95 726	983	96 709
3.3.2 навчальних видань	379 026	146 279	525 305
3.3.2.1 у т.ч. в електронній формі (дискети, оптичні диски + локальні мережні документи)	1295	118	1413
3.3.3 літературно-художніх видань	35 218	3253	38 471

4. Електронні ресурси			
4.1 мережні віддалені ресурси			
4.1.1 ліцензійні ресурси передплачені (придбані)			
4.1.1.1 кількість придбаних (передплачених) БД	3	–	3
4.1.1.1.1 з них: повнотекстових БД	1	–	1
4.1.1.2 кількість унікальних назв книг, журналів, ін.	–	–	–
надання доступу до міжнародних БД наукової інформації (за підтримки МОН України) – Scopus, Web of Science, ScienceDirect, Research4Life).	4	–	4
4.1.2 ліцензійні ресурси тестового доступу			
4.1.2.1 кількість тестових БД	6	–	6
4.1.2.2 кількість унікальних назв книг, журналів, ін.	523 752		523 752
4.1.3 ресурси відкритого доступу			
4.1.3.1 кількість посилань на унікальні безкоштовні інтернет-ресурси, які бібліотека внесла до свого онлайн-каталогу або БД	–	–	–
4.2 бази даних (власні)			
4.2.1 кількість власних БД	1	1	2
4.2.2 обсяг власних БД (кількість бібліографічних записів)	137 732	22 722	160 454
4.2.2.1 з них: записів у Електронному каталозі	137 732	22 722	160 454
4.2.2.1.1 кількість введених записів до ЕК за рік	1034	–	1034
4.2.2.1.2 кількість звернень до ЕК	67 517	358	67 875
4.3 кількість оцифрованих документів			
4.3.1 кількість оцифрованих документів за рік	–	–	–
4.3.1.2 у т. ч. сторінок	–	–	–
4.3.2 кількість оцифрованих документів всього за весь період роботи в цьому напрямі	46	–	46
4.4 інституційний репозитарій			
4.4.1 назва репозитарію	Електронний інституційний репозитарій НУК	–	Електронний інституційний репозитарій НУК

4.4.2 URL репозитарію	http://eir.nuos.edu.ua/		http://eir.nuos.edu.ua/
4.4.3 кількість представлених документів (записів)	8 194	–	8 194
4.4.4 кількість звернень	18 211	–	18 211
4.5 бібліотечний вебсайт (вказати власний чи сторінка на сайті ЗВО)	власний	сторінка на сайті ЗВО	–
4.5.1 URL вебсайту	http://lib.nuos.edu.ua/		
4.5.2 кількість звернень	34 382	–	34 382
4.6 інші вебресурси бібліотеки			
4.6.1 кількість вебсайтів(за виключенням п.4.5), які підтримує бібліотека	13	–	13
4.6.2 кількість звернень	6 780	–	6 780
5. Надійшло документів			
всього примірників	642	30	672
всього назв	451	26	477
5.1 за видами:			
5.1.1 книг – примірників	400	30	430
5.1.2 книг – назв	335	26	361
5.1.3 періодичних видань (журнали / газети)	224/9	–	224/9
5.1.3.1 у т. ч. журналів – примірників	224	–	224
5.1.3.2 у т. ч. газет – річних комплектів (без сумарного обліку)	9	–	9
5.1.4 неопублікованих документів – примірників	5	–	5
5.1.5 електронних носіїв із записом – примірників / назв	3	–	3
5.1.6 мережних локальних документів (без сумарного обліку)	1489	–	1489
5.1.7 інших документів	10	–	10
5.2 за мовами:			
5.2.1 державною мовою – примірників	534	28	562
5.2.2 іноземними мовами – примірників	108	2	110
5.2.2.1 у т. ч. російською мовою – примірників	1	2	3
5.3 за цільовим призначенням:			
5.3.1 наукових видань – примірників	111	–	111
5.3.2 навчальних видань – примірників	58	30	88

5.3.2.1 у т.ч. в електронній формі (дискети, оптичні диски + локальні мережні документи)	–	–	–
5.3.3 літературно-художніх видань – примірників	121	–	121
6. Обмінний фонд, всього примірників	119 200	–	119 200
6.1 у т.ч. надійшло примірників	–	–	–
6.2 у т.ч. передано примірників	–	–	–
7. Вибуло примірників, всього	2 758	2 708	5 466
8. Користувачі			
8.1 Кількість користувачів (фіз. осіб) за єдиним обліком	6 804	1 541	8 345
8.1.1 у т.ч. студентів	5 740	1 297	7 037
8.1.2 у т.ч. сторонніх	164	34	198
8.2 Кількість віртуальних користувачів	16 123	358	16 481
8.3 Обслуговано всіма структурними підрозділами	22 449	1 674	24 123
9. Кількість відвідувань, всього	199 210	8 354	207 564
9.1 у т.ч. кількість звернень до вебресурсів бібліотеки	126 890	358	127 248
9.2 у т.ч. кількість відвідувань соціокультурних заходів	2 025	53	2078
10. Видано документів, всього примірників	319 166	13 674	332 840
у т.ч. рідкісних та цінних документів	165	–	165
10.1 за видами:			
10.1.1 книг	246 898	4040	250 938
10.1.2 періодичних видань, прим.	29 898	64	29 962
10.1.2.1 у т.ч. журналів – примірників	28 178	64	28 242
10.1.2.2 у т.ч. газет – примірників	1720	–	1720
10.1.3 неопублікованих документів	4 950	–	4 950
10.1.4 електронних носіїв із записом	592	120	712
10.1.5 мережних локальних документів	36 828	9450	46 278
10.1.6 інших документів	–	–	–
10.2 за мовами:			
10.2.1 державною мовою – примірників	183 078	11 804	194 882

10.2.2 іноземними мовами – примірників	136 088	1870	137 958
10.2.2.1 у т. ч. російською мовою – примірників	342	175	517
10.3 за цільовим призначенням:			
10.3.1 наукових видань	46 174	78	46 252
10.3.2 навчальних видань	215 079	13 543	228 622
10.3.2.1 у т.ч. навчальних видань в електронній формі	27 930	9 450	37 380
10.3.3 літературно-художніх видань	853	37	890
11. Мережні віддалені ресурси – кількість завантажених користувачами електронних документів (файлів)			
11.1 Ліцензійні ресурси передплачені (придбані)	78 347	–	78 347
11.2 Ліцензійні ресурси тестового доступу	2 834	–	2 834
12. МБА та ЕДД (електронна доставка документів):			
12.1. кількість абонентів	4/50	–	4/50
12.2 кількість документів, отриманих з інших бібліотек	6/13	–	6/13
12.2.1 у т.ч. сторінок електронних копій	–	–	–
12.3 кількість виданих документів іншим б-кам	7/110	–	7/110
12. 3.1 у т.ч. сторінок електронних копій	1900	–	1900
13. Культурно-просвітницька робота			
13.1 тематичні виставки, відкриті перегляди:			
13.1.1 загальна кількість виставок, переглядів	168	21	189
13.1.2 представлено документів	6 782	395	7 177
13.2 у т.ч. віртуальні виставки:			
13.2.1 загальна кількість віртуальних виставок	26	1	27
13.2.2 представлено документів	255	23	278
13.3 бібліографічні огляди:			
13.3.1 тем	35	6	41
13.3.2 прочитано	35	6	41
13.4 кількість соціокультурних заходів	244	29	273
13.4.1 у т.ч. комплексних масових заходів	16	2	18

14. Довідково-інформаційне обслуговування:			
14.1.1 кількість абонентів ВРІ	35	–	35
14.1.2 кількість тем ВРІ	60	–	60
14.1.3 кількість абонентів ДЗК	3	–	–
14.1.4 кількість тем ДЗК	10	–	10
14.2 виконано довідок, всього	32 780	34	32 814
14.2.1 у т.ч. тематичних	20 730	14	20 744
14.2.2 у т.ч. заіндексовано документів (УДК)	700	20	720
14.3 виконано в автоматизованому режимі	17 940	–	17 940
14.3.1 у т.ч. віртуальною довідковою службою	–	–	–
14.3.1.1 URL віртуальної довідкової служби	–	–	–
14.4 кількість Днів інформації, кафедр, дипломника, фахівців тощо	26	–	26
14.5 кількість складених бібліографічних показників	1	–	1
14.6 кількість опублікованих бібліографічних показників	–	–	–
14.7 кількість бібліографічних показників, представлених в електронній формі	1	–	1
15. Формування інформаційної культури			
15.1 загальна к-ть проведених занять (в годинах)	36	1	37
15.2 програма навчального курсу в академічних годинах:			
15.2.1 у т.ч. для студентів молодших курсів: теорет.	18	1	19
15.2.2 у т.ч. для студентів молодших курсів: практ.	–	–	–
15.2.3 у т.ч. для студентів старших курсів: теорет.	10	–	10
15.2.4 у т.ч. для студентів старших курсів: практ.	–	–	–
15.2.5 у т.ч. для наук.-пед. працівників: теорет.	8	–	8
15.2.6 у т.ч. для наук.-пед. працівників: практ.	–	–	–
16. Науково-дослідна та науково-методична робота			
16.1 кількість тем наукових робіт	1	–	1
16.2 назви тем наукових робіт	Аналіз використання бібліотечних ресурсів аспірантами ЗВО	–	Аналіз використання бібліотечних ресурсів аспірантами ЗВО
16.3 проведено конференцій у бібліотеці	–	–	–
16.4 проведено семінарів у бібліотеці	1	–	1

16.5 проведено інших заходів	10	–	10
16.6 кількість виступів на конференціях, семінарах	10	–	10
16.7 кількість публікацій	13	–	13
17. Матеріально-технічна база (МТБ)			
17.1 загальна площа приміщень бібліотеки (м²)	2 227, 0	544, 2	2 771,20
17.1.2 у т.ч. площа для зберігання фондів (м²)	1 189, 3	351, 2	1 540, 5
17.1.3 у т.ч. площа для обслуговування користувачів (м²)	743, 3	193	936, 3
17.2 кількість абонементів	6	2	8
17.3 кількість читальних залів	5	1	6
17.4 місць для читачів	174	74	248
18. Технічна характеристика приміщень			
18.1 потребує капітального ремонту (м²)	1959,9	–	1959,9
18.2 перебуває в аварійному стані (м²)	1242,5	–	1242,5
19. Кількість технічних засобів			
19.1 кількість ПК	11	2	13
19.1.1 у т.ч. кількість серверів	–	–	–
19.2. кількість автоматизованих робочих місць (АРМ)	11	2	13
19.2.1 у т.ч. АРМ для співробітників	10	2	12
19.2.2 у т.ч. АРМ для користувачів	1	–	1
19.3 кількість комп'ютерів з доступом до Інтернету	11	2	13
19.3.1 у т.ч. для користувачів	1	–	1
19.4 кількість копіювально-розмножувальної техніки, всього	6	3	9
19.4.1 у т.ч. сканерів	–	–	–
19.4.2 у т.ч. принтерів	2	1	3
19.4.3 у т.ч. копіїв	–	–	–
19.4.4 у т.ч. БФП (багатофункціональні пристрої)	4	2	6
19.5 кількість телефонних номерів	–	–	–
19.6 використання технологій Wi-Fi так / ні	так	так	так
19.7 наявність ліцензованої бібліотечної системи (вказати назву)	УФД «Бібліотека»	–	
20. Фінансові витрати на:			

20.1 придбання книг	13 588,00	–	13 588,00
20.2 передплату періодичних видань	63 514,00	–	63 514,00
20.3 передплату БД	–	–	–
20.4 інші витрати	–	–	–
21. Отримано дари			
21.1. книг (примірників)	375	30	415
21.2 книг (на суму)	63 526,50	2 215,00	65 741,50
21.3 ПК та іншої комп'ютерної техніки (одиниць)	–	–	–
21.4 ПК та іншої комп'ютерної техніки (на суму)	–	–	–
21.5 інше (сума)	–	–	–
22. Персонал бібліотеки (без урахування технічного і обслуговуючого персоналу)			
22.1 облікова кількість штатних працівників	24	3	27
22.1.1 у т.ч. жінок	24	3	27
22.2 кількість бібліотечних працівників	24	3	27
22.2.1 у т.ч. бібліотечних працівників, які мають 3-й рівень освіти (освітньо-науковий / освітньо-творчий), науковий ступінь (кандидат наук, доктор філософії, доктор мистецтва, доктор наук)	1	–	1
22.3 з них за освітою:			
22.3.1 вища освіта (2-й рівень магістерський) (магістр, спеціаліст)	22	1	23
22.3.1.1 у т.ч. спеціальна	11	–	11
22.3.2 вища освіта (1-й рівень бакалаврський)	1	1	2
22.3.2.1 у т.ч. спеціальна	1	1	2
22.3.3 початкова вища освіта (молодший бакалавр)	1	1	2
22.3.3.1 у т.ч. початкова спеціальна	1	1	2
22.3.4 повна загальна середня освіта	–	–	–
22.4 за стажем:			
22.4.1 до 3 років	1	–	1
22.4.2 3 - 9 років	1	–	1
22.4.3 10–20 років	8	1	9

22.4.4	понад 20 років	14	2	16
22.4.5	працюють повний робочий день	23	3	26

1. Розвиток колекції інформаційних ресурсів

1.1 Комплектування та облік

Бібліотечний фонд Наукової бібліотеки є одним із ключових компонентів інформаційно-освітнього середовища університету. Його призначення – ґрунтовно, своєчасно, ефективно та якісно задовольнити багатоцільові інтереси користувачів.

Формування бібліотечного фонду є комплексним та безупинним процесом поповнення, оновлення, розвитку і підтримки його в належному стані. Бібліотечний фонд Наукової бібліотеки та її філій є універсальним та багатогалузевим.

Комплектування бібліотечного фонду – важлива складова якісного цільового обслуговування користувачів бібліотеки. Це планомірний відбір і придбання документів на різних видах носіїв інформації, оновлення фондів відповідно до запитів здобувачів освіти, професорсько-викладацького складу, науковців університету. У 2024 році остаточно налагодився процес комплектування фонду бібліотеки. Основними джерелами поповнення фонду були – дарча література від викладачів та науковців університету, передплата періодичних видань та придбання літератури за кошти університету; благодійна література від Державної акціонерної компанії «Укрвидавполіграфія», в межах благодійної акції «Українській молоді – українську книгу»; від громадської організації «Український центр дослідження проблем безпеки ім. Дмитра Тимчука» в межах акції «Книжкова навала»; від Миті Великоні, професора культурології, керівника Центру досліджень релігії та культури факультету соціальних наук Люблянського університету (Словенія).

На 01.01.2025 р. загальна кількість фонду бібліотеки НУК ім. адм. Макарова дорівнює 908 158 прим. (у 2023 р. – 912 952 прим.), з них: 756 608 прим. – фонд Наукової бібліотеки (у 2023 р. – 758 724 прим.), філії – 151 550 прим. (у 2023 р. – 154 228 прим.).

Динаміка фонду Наукової бібліотеки за період 2022–2024 рр. представлена в Табл. № 1.

Таблиця 1. Динаміка фонду Наукової бібліотеки за 2022–2024 рр.

Фонд	2022	2023	2024
Всього	762 779	758 724	756 608
% зростання	100	99,47	99,19

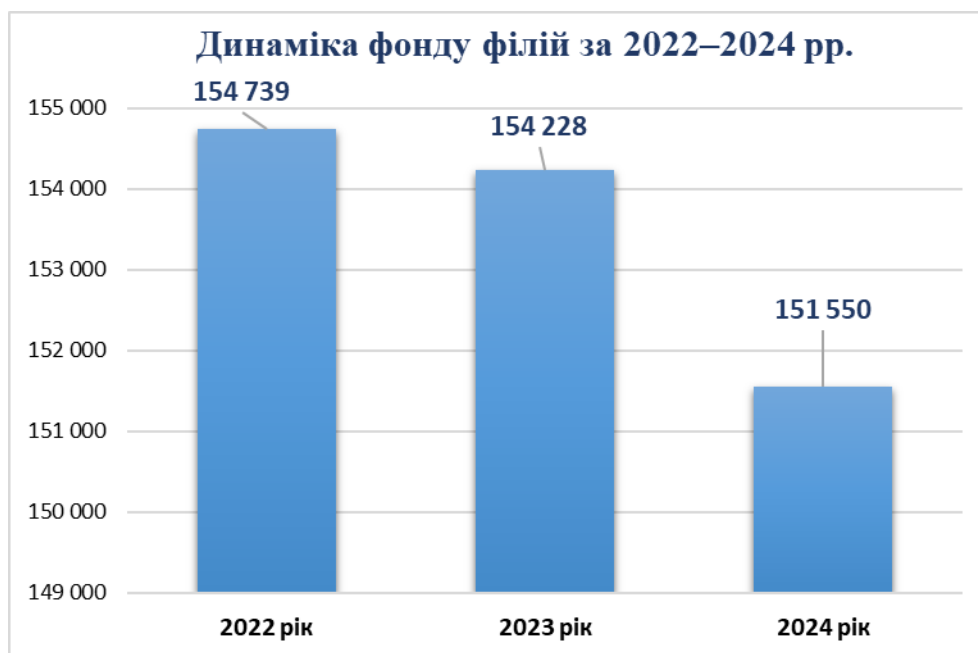
Діаграма 1. Динаміка фонду Наукової бібліотеки за 2022–2024 рр.

Таблиця 2. Динаміка фонду філій за 2022–2024 рр.

Фонд	2022	2023	2024
Всього, прим.	154 739	154 228	151 550
% зростання	100	99,67	97,93

Діаграма 2. Динаміка фонду філій за 2022–2024 рр.

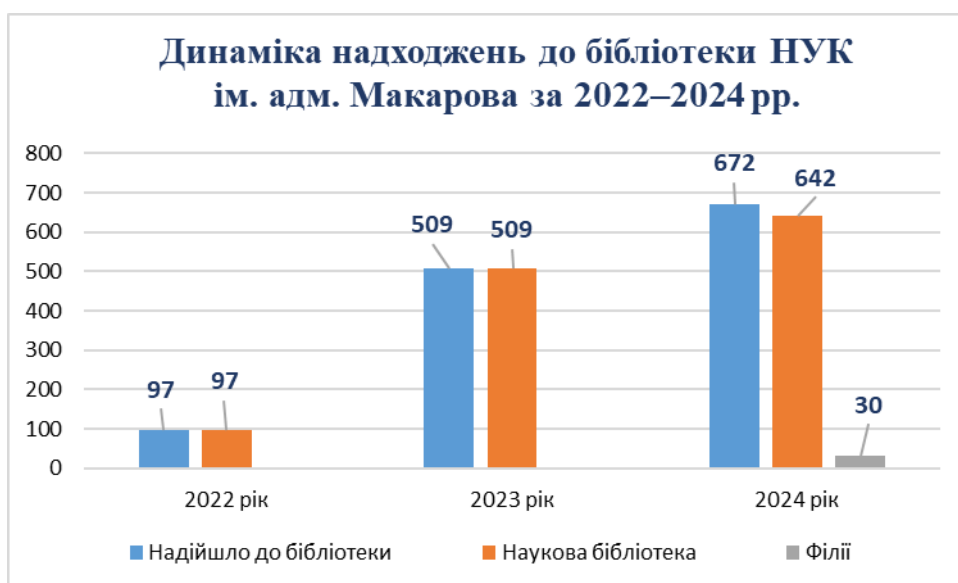
Оновленню бібліотечного фонду сприяють нові надходження. За 2024 рік надходження до Наукової бібліотеки становить 642 прим. За кошти університету придбано: 25 прим. книг, 224 прим. журналів, 9 річних комплектів газет та ін. видань. Також отримано від дарувальників 385 прим. літератури. Протягом звітного року проводилась робота щодо обліку нових надходжень до бібліотечного фонду.

Динаміка надходжень до Наукової бібліотеки виглядає таким чином:

Таблиця 3. Динаміка надходжень до бібліотеки НУК ім. адм. Макарова за 2022–2024 рр.

	2022	2023	2024
Надійшло до бібліотеки			
прим.	97	509	672
Назв	46	372	477
Наукова бібліотека			
прим.	97	509	642
Назв	46	372	451
Філії			
прим.	-	-	30
Назв	-	-	26

Діаграма 3. Динаміка надходжень до бібліотеки НУК ім. адм. Макарова за 2022–2024 рр.

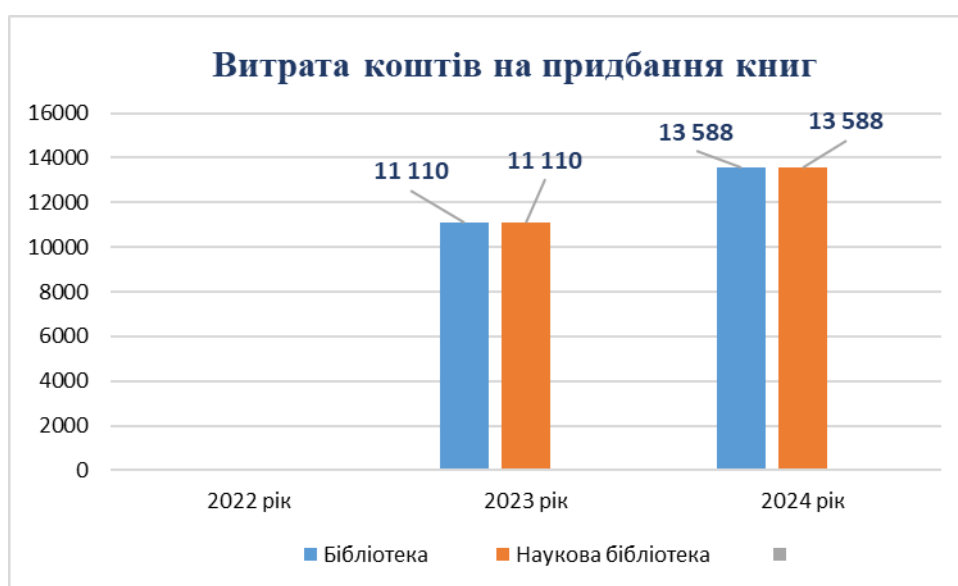

Динаміка фінансових витрат на комплектування бібліотеки за видами ресурсів має такий вигляд:

Таблиця 4. Витрата коштів на придбання книг

	2022	2023	2024
Бібліотека	-	11 110.00	13 588,00
Наукова бібліотека	-	11 110.00	13 588,00
Філії	-	-	-

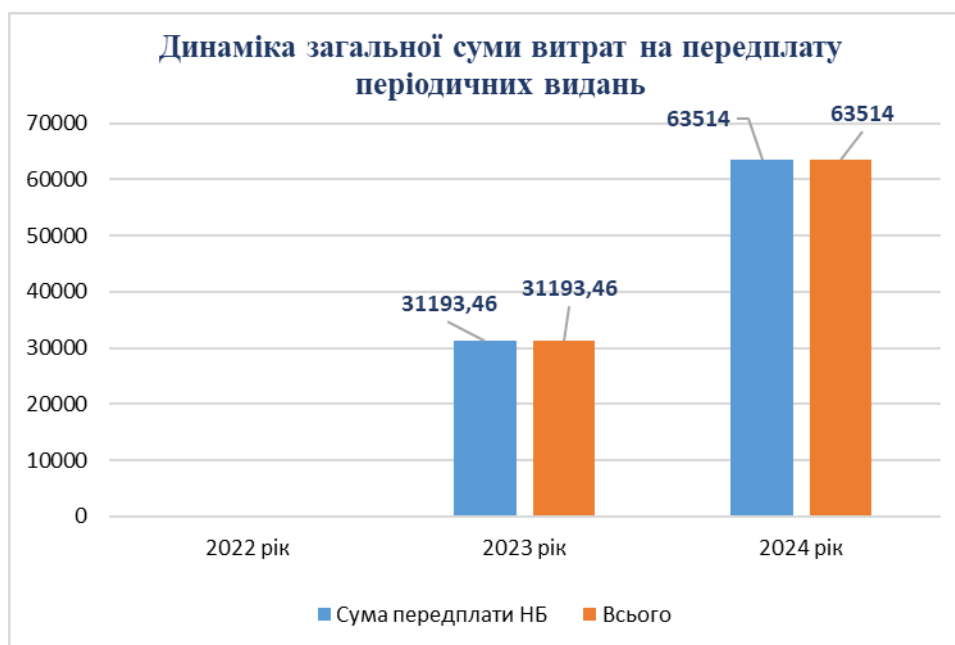
Діаграма 4. Витрата коштів на придбання книг

Таблиця 5. Динаміка загальної суми витрат на передплату періодичних видань

Рік	Сума передплати НБ	Сума передплати філії	Всього
2022	—	—	—
2023	31 193.46	—	31 193.46
2024	63 514,00	—	63 514,00

Діаграма 5. Динаміка загальної суми витрат на передплату періодичних видань

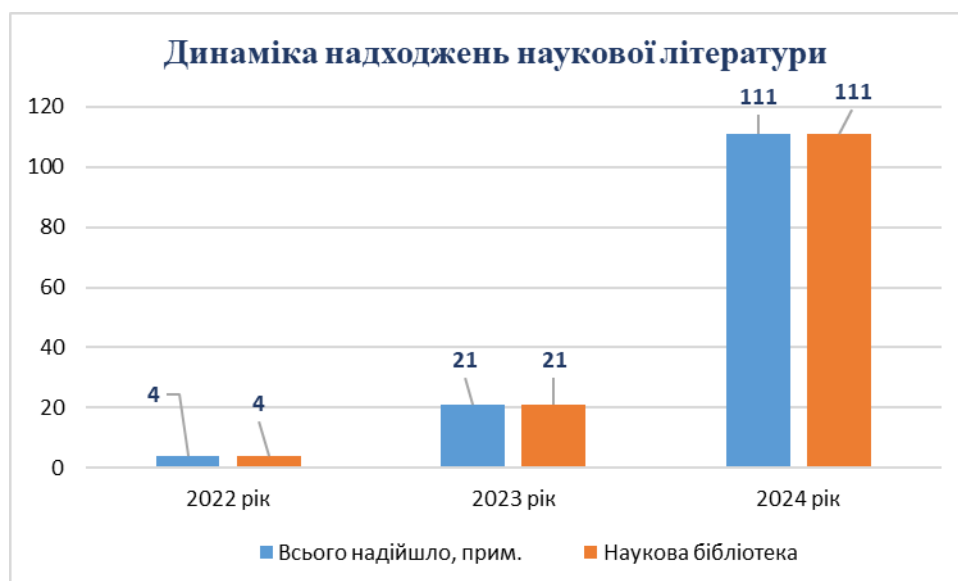

Розподіл нових надходжень за цільовим призначенням

Таблиця 6. Динаміка надходжень наукової літератури

	2022	2023	2024
Всього надійшло, прим.	4	21	111
Наукова бібліотека	4	21	111
Філії	—	—	—

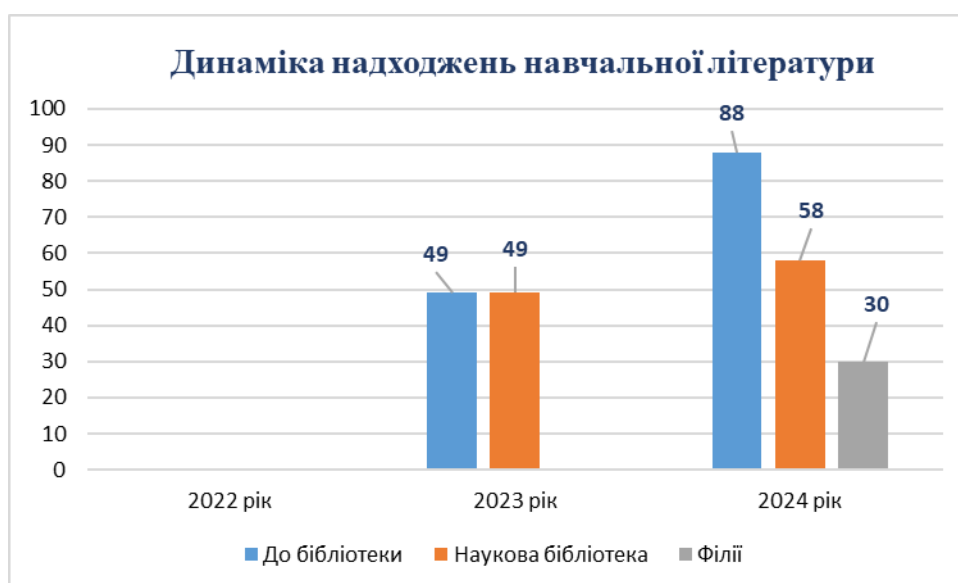
Діаграма 6. Динаміка надходжень наукової літератури

Таблиця 7. Динаміка надходжень навчальної літератури

	2022	2023	2024
До бібліотеки	—	49	88
<i>т.ч. в е/формі</i>	—	—	—
Наукова бібліотека	—	49	58
<i>т.ч. в е/формі</i>	—	—	—
Філії	—	—	30
<i>т.ч. в е/формі</i>	—	—	—

Діаграма 7. Динаміка надходжень навчальної літератури

Таблиця 8. Динаміка надходжень періодичних видань (ж/г)

	2022	2023	2024
Всього надійшло	97/15	100/2	224/9
Наукова бібліотека	97/15	100/2	224/9
Філії	—	—	—

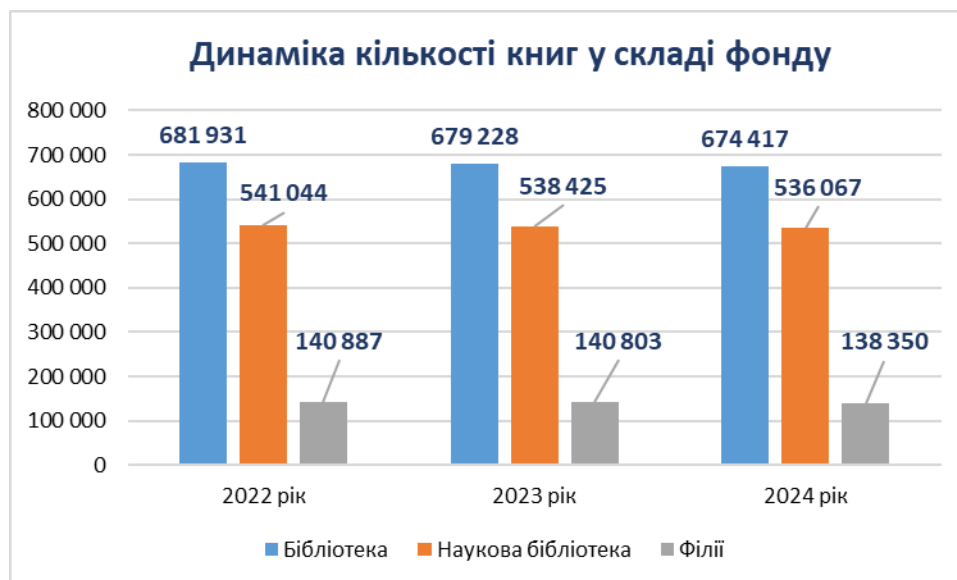
1.2 Організація бібліотечного фонду.

Динаміка бібліотечного фонду за видами документів виглядає таким чином:

Таблиця 10. Динаміка кількості книг у складі фонду (прим.)

	2022	2023	2024
Бібліотека	681931	679228	674417
Наукова бібліотека	541044	538425	536067
Філії	140887	140803	138350

Діаграма 8. Динаміка кількості книг у складі фонду

Таблиця 11. Динаміка кількості періодичних видань у складі фонду (журнали (прим. / назв) / газети (комплекти))

	2022	2023	2024
Бібліотека	127499/337	125644/320	125649/323
Наукова бібліотека	124391/268	122952/290	123176/299
Філії	3108/49	2692/30	2473/24

Державною мовою на 01.01.2025 р. у фонді бібліотеки НУК ім. адм. Макарова – 199879 прим., або 22,01% від загальної кількості фонду: Наукова бібліотека – 162263 прим., або 21,45% від загальної кількості фонду, філії – 37616 прим., або 24,82% від загальної кількості фонду.

Таблиця 12. Динаміка кількості складу бібліотечного фонду за мовами

	2022	%	2023	%	2024	%
Державною						
Бібліотека	201 296	22	200 011	21,9	199 879	22,01
Наукова бібліотека	162 552	21,4	161 820	21,33	162 263	21,45
Філії	38 744	25	38 191	24,76	37 616	24,82
Іноземними						
Бібліотека	716 212	78	712941	78,1	708 279	77,99
Наукова бібліотека	600 227	78,6	596 904	78,67	594 345	78,55
Філії	115 985	75	116 037	75,2	113 934	75,18

* – % вказано від загальної кількості фонду

За цільовим призначенням фонд бібліотеки НУК ім. адм. Макарова розподіляється таким чином:

Таблиця 13. Розподіл фонду за цільовим призначенням

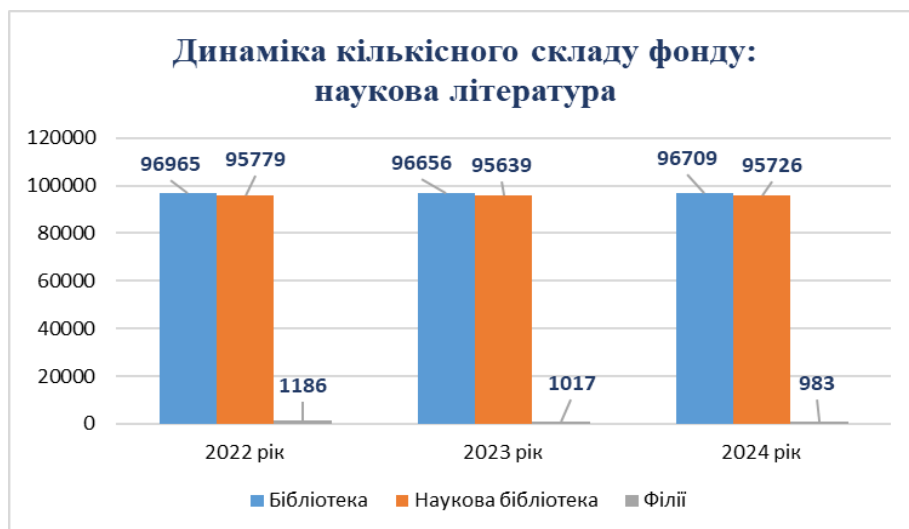
	Наукові видання		Навчальні видання		у т.ч. в е/формі	
	к-сть	% *	к-сть	% *	к-сть *	% від к-сті навч. видань
Бібліотека	96 709	10,65	525 305	57,84	1 413	0,15
Наукова бібліотека	95 726	12,65	379 026	50,1	1 295	0,17
Філії	983	0,65	146 279	96,52	118	0,08

* – % вказано від загальної кількості фонду

Таблиця 14. Динаміка кількісного складу фонду: наукова література

	2022	2023	2024
Бібліотека	96965	96656	96709
Наукова бібліотека	95779	95639	95726
Філії	1186	1017	983

Діаграма 9. Динаміка кількісного складу фонду: наукова література

Таблиця 15. Динаміка кількісного складу: навчальна література

	2022		2023		2024	
	Всього	т.ч. е/формі	Всього	т.ч. е/формі	всього	т.ч. е/формі
Бібліотека	527 551	1 413	526 713	1413	525 305	1413
Наукова бібліотека	379 146	1 295	378 982	1295	379 026	1295
Філії	148 405	118	147 731	118	146 279	118

Діаграма 10. Динаміка кількісного складу фонду: навчальна література

Одним із аспектів роботи Наукової бібліотеки з формування документно-інформаційних ресурсів є підтримка якісного стану фонду. Цьому сприяє його систематичний перегляд для звільнення від застарілої, зношеної, дублетної та пошкодженої літератури. Списання літератури в Науковій бібліотеці проводилось на підставі Інструкції «Про порядок вилучення застарілих та зношених видань з фондів Наукової бібліотеки».

У фонді відділу обслуговування користувачів Машинобудівного навчально-наукового інституту була проведена робота зі списання літератури, яка є зношеною та втратила свою актуальність у зв'язку з тим, що цей фонд є найстарішим серед фондів бібліотеки та включає в себе велику кількість літератури минулих років видання. Загалом у відділі було списано 2 758 примірників книг. Списана література була оформлена актами та передана до пункту заготівлі вторсировини у кількості 1 140 кг. на суму 5 355.00 грн. Відповідно до актів списання співробітниками Сектора комплектування було своєчасно вилучено з Електронного каталогу бібліотеки 2 731 записів та 2 027 карток з паперових каталогів.

Відділом обслуговування Навчально-наукового гуманітарного інституту було здійснено підготовчу роботу щодо списання застарілої (зношеної) літератури (звірка фонду, складання актів списання та ін.) в кількості 593 примірники, а також проведено відбір неактуальної літератури (близько 70 прим.).

В Науковій бібліотеці списання літератури, загубленої користувачами не проводилося.

Загалом у звітному році бібліотекою НУК ім. адм. Макарова було списано 5 466 прим. (у т.ч.: Науковою бібліотекою – 2 758 прим., філіями – 2 708 прим.).

1.3 Робота зі збереження бібліотечного фонду

Робота по збереженню фонду Наукової бібліотеки мала системний характер та проводилась відповідно до плану роботи. З метою контролю наявності фонду та відповідності його кількісних показників у звітному році було проведено перевірку фонду відділу обслуговування користувачів Навчально-наукового гуманітарного інституту та Факультету морського права.

Завідуючими відділами обслуговування проводилась роз'яснювальна робота серед користувачів бібліотеки щодо дотримання терміну повернення літератури відповідно «Правил

користування Науковою бібліотекою НУК». Систематично проводилась робота щодо запобігання та ліквідації читацької заборгованості. Проводилось знепилення та пересування книжкового фонду.

У зв'язку з тим, що читальний зал відділу обслуговування користувачів Навчально-наукового гуманітарного інституту та Факультету морського права був повністю затоплений, у літній період звітного року це приміщення провітрювали, сушили та дезінфікували. Співробітники відділу займались обезпильованням та розстановкою всього фонду. Також, своєчасно проводилось знепилення та пересування книжкових фондів інших відділів бібліотеки.

1.4 Цифрові активи Наукової бібліотеки: створення, формування, організація доступу

Діяльність Наукової бібліотеки була спрямована на найбільш повне забезпечення реалізації інноваційних тенденцій сучасної освіти, покращення якості обслуговування користувачів, задоволення їх запитів, зокрема, шляхом подальшого впровадження новітніх технологій у інформаційно-освітні процеси, формування та використання навчальних та наукових інформаційних ресурсів.

Створення нових видів електронних ресурсів, організація доступу до віддалених та локальних джерел інформації як українських, так і зарубіжних, стали найважливішим завданням інформаційного забезпечення науки та освіти. Разом із подальшим розвитком цього напрямку Наукова бібліотека модернізує свої традиційні технології із метою підвищення якості та оперативності інформаційного обслуговування користувачів.

Доступ до провідних міжнародних баз даних

Протягом 2024 року співробітники Наукової бібліотеки здійснювали моніторинг повнотекстових е-ресурсів (комерційних та відкритого доступу) за напрямками наукових досліджень Університету. Користувачі мали змогу працювати з базами даних як з локальної мережі Університету, так і за її межами. Бібліотека забезпечувала можливість віддаленого доступу для працівників та студентів, надавали допомогу у налаштуванні віддаленого доступу до БД Scopus та Web of Science, надавали дані для авторизації на платформі Research4Life.

У 2024 році продовжувався доступ до міжнародних реферативних баз даних **Scopus** та **Web of Science** за кошти держбюджету (згідно Наказу МОН України № 963 від 01.09.2021 р. «Про

надання доступу закладам вищої освіти і науковим установам до електронних наукових баз даних»).

Організація тестових доступів до провідних баз даних світу

Авторитетні міжнародні видавництва наукової літератури продовжували підтримувати вчених України і надавали безкоштовний доступ до багатьох ресурсів для українських наукових установ. У 2024 Університет отримував доступ до:

ScienceDirect – українським науковцям надано можливість налаштувати індивідуальний доступ до повних текстів бази видавництва Elsevier: близько 4 900 журналів і 35 000 електронних книг, довідників, наукових збірників із різних галузей знань;

Research4Life – міжнародна платформа науково-технічної, природничої, медичної та суспільно-політичної літератури, що надає доступ до п'яти тематичних колекцій: академічних та професійних рецензованих матеріалів із питань інтелектуальної власності та науково-технічної інформації (ARDI), медицини та охорони здоров'я (Hinari), сільського господарства (AGORA), навколишнього середовища та прикладних наук (OARE), дослідження в галузі права та суспільних наук, зокрема політичних наук, економіки, філософії, історії тощо (GOALI);

ACM Digital Library – ресурси в галузі комп'ютерних наук: публікацій з понад 70 журналів, збірників матеріалів 200 щорічних конференцій, інформаційних бюлетенів, вебсайтів і мультимедійних файлів, інтегрованого посібника з комп'ютерної літератури, а також до повних архівів публікацій видавництва ACM за 1951–2000 роки;

Springer Nature – для користувачів у локальній мережі Університету стали доступними повні тексти електронних книг і наукових статей останніх років, зокрема матеріали Nature – найпрестижнішого загальнонаукового рецензованого журналу світу.

JSTOR – цифрова бібліотека дослідницької та навчальної літератури, де журнали, книги, зображення та першоджерела об'єднані в єдину платформу, яка використовує новітні цифрові технології та передовий досвід у науковій діяльності.

HeinOnline International Core – це провідна онлайн-дослідницька платформа, яка надає більше ніж 209 мільйонів сторінок багатопрофільних періодичних видань з понад 3200 наукових журналів, найважливіших урядових документів, міжнародних ресурсів, прецедентного права та багато іншого, які складаються з PDF-файлів на основі зображень із можливістю повного пошуку.

Підтримка відкритої науки

У 2024 році співробітники бібліотеки розпочали діяльність у напрямку управління дослідницькими даними. Наші фахівці вивчали політики, рекомендації, практики відомих зарубіжних університетів. В подальшому це дасть змогу детально висвітлити для наших наукових співробітників різні аспекти щодо роботи з даними дослідження: від пошуку наборів даних до їхнього повторного використання.

Репозитарій НУК імені адмірала Макарова (DSpace)

Електронний Інституційний Репозитарій Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (EIR NUOS <https://eir.nuos.edu.ua/>) функціонує з 2012 року. Це онлайн-система, яка слугує для збору, збереження, організації та доступу до наукових і навчальних матеріалів, створених в межах

навчального закладу. Репозитарій сприяє поширенню результатів наукових досліджень, забезпечує довготривалий доступ до них і підвищує видимість робіт авторів.

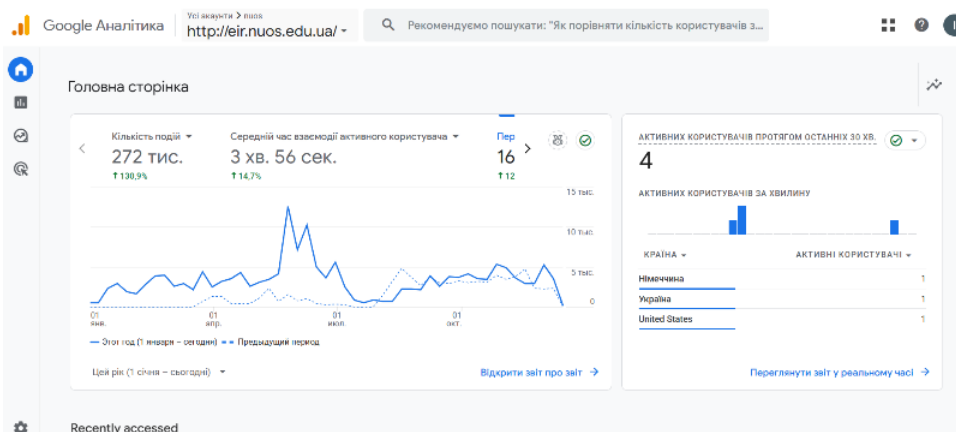

Станом на 15.12.2024 р. репозитарій налічує – 8 194 документів. За 2024 рік додано 1 489 нових документів. Шляхом самоархівування протягом року внесено 675 документів, з них 295 кваліфікаційних випускних робіт здобувачів вищої освіти (125 випускних кваліфікаційних робіт здобувачів бакалаврських програм та 170 магістерських випускних робіт).

Всі матеріали електронного архіву EIR NUOS знаходяться у вільному доступі з обов'язковим дотриманням вимог авторського права. Найпопулярніша колекція за кількістю переглядів – «Інновації в суднобудуванні та океанотехніці», 1 020 переглядів.

Протягом 2024 року аналіз статистики відвідування веб-сторінки репозитарію здійснювався також за допомогою інструментів Google Analytics. Велика кількість користувачів та звернень до сторінки DSpace свідчить про актуальність та зручне використання платформи з будь-якого куточку світу.

Завдяки приєднанню у 2023 році до Консорціуму ORCID додано нові функціональні можливості. Інтеграція з інформаційною системою ORCID дає змогу науковцям нашого університету обмінюватись своїми науковими доробками зі світовою науковою спільнотою, більш ефективно працювати та керувати своїми ресурсами, що в свою чергу дає можливість ефективно інтегрувати наукові здобутки університету до світового інформаційного простору. Це підвищує видимість дослідників та їх публікацій, покращує взаємодію між дослідниками, зростає можливість цитування. В свою чергу взагалі значно підвищується статус університету в світовому науковому співтоваристві.

Протягом року співробітниками бібліотеки було надано науково-педагогічним працівникам університету понад 1 700 кваліфікованих консультацій з питань самоархівування наукових та навчальних праць. Під час воєнного стану консультації надаються в змішаному форматі, в онлайновому режимі працювали як за допомогою електронної пошти, так і у телефонному режимі, з використанням додатків Zoom, Google Meet, Viber, Telegram, Messenger у Facebook тощо.

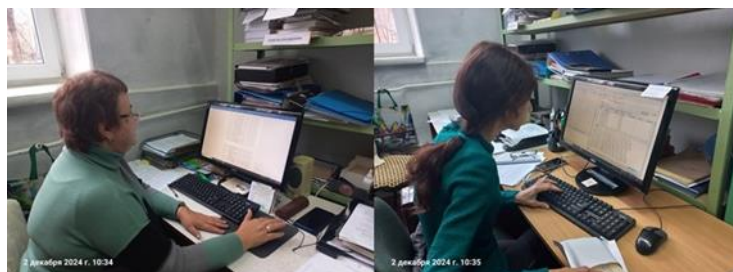
Отже щорічне збільшення фондів репозитарію та кількості звернень до нього свідчить про його актуальність.

Електронний каталог

Ресурсна база **електронного каталогу** на 01.01.2025 р. складає 160 454 записи, у т.ч. НБ – 137 732 записи, філії – 22 722 записи.

Кількість введених записів до ЕК за звітний рік складає, всього 1 034 (НБ – 1 034, філії – 0). Кількість звернень: всього – 67 875 (НБ – 67 517, філії – 358).

За допомогою автоматизованої програмної системи «УФД/Бібліотека» співробітники Сектору комплектування та наукової обробки літератури опрацьовують весь обсяг нових надходжень, здійснюють реєстрацію періодичних видань з автоматичним формуванням записів електронного каталогу, в які додається зміст видання, фото обкладинки та наявність повнотекстової версії. Автоматизована перевірка дублікатів у процесі каталогізації.

Завдяки оновленій версії програмної системи УФД/Бібліотека з'явилась можливість формування детальних звітів за будь-який період та контролю статистики використання бібліотечних ресурсів. На замовлення бібліотеки, автори цієї програми розробили та адаптували модуль «Комплектування», що дає змогу автоматизовано формувати облікові та фінансові документи (інвентарні книги, книги сумарного обліку, акти надходження та списання тощо).

Оновлена сучасна версія АБІС УФД/Бібліотека інтегрована з іншими бібліотечними системами, що надає можливість роботи з електронними базами та цифровими посиланнями на університетський репозитарій (відображення документів внесених в репозитарій, в т.ч. можливість їх завантаження).

На сайті бібліотеки розміщено посилання на Електронний каталог <https://library-service.com.ua:8443/mknuk/>.

Вебсайт

Потужним засобом інформаційного обслуговування реальних та віртуальних користувачів є вебсайт (www.lib.nuos.edu.ua) Наукової бібліотеки. Саме він сприяє просуванню інформації 24/7 про наявні можливості книгозбірні, різноманіття її інформаційних ресурсів, забезпечує доступ до них, представляє і оперативно рекламує всі аспекти її діяльності, створює привабливий образ бібліотеки. Протягом 2024 року завдяки йому надавалась корисна інформація про безкоштовні доступи до освітніх онлайн-ресурсів та онлайн-лекцій освітніх платформ Research4Life: електронних баз даних наукової інформації та курси тренінгів Державної науково-технічної бібліотеки для науковців; серію вебінарів компанії Clarivat; доступ до глобальних ресурсів HeinOnline - провідної онлайн-дослідницької платформи, яка надає понад 209 мільйонів сторінок багатопрофільних періодичних видань, найважливіших урядових документів, міжнародних ресурсів, прецедентного права та багато іншого.

На 01.01.2025 року кількість звернень до сайту складає 34 382, на 01.01.2024 року – 34 342. Збільшення складає 40 звернень.

2. Організація обслуговування користувачів

2.1 Кількісні показники обслуговування користувачів

Обслуговування користувачів – це відкрита, багаторівнева діяльність бібліотеки з надання різноманітних інформаційних послуг, яка є одним із важливих показників оцінки її роботи. Протягом звітного року вся робота працівників відділів обслуговування була спрямована на поліпшення обслуговування користувачів, ефективне інформаційне забезпечення наукового, навчального, виховного процесу та забезпечення комфортних умов для самостійної підготовки до семінарських занять, пошуку необхідних джерел.

Кількісні показники роботи бібліотеки університету з обслуговування користувачів за 2024 рік виглядають таким чином:

Таблиця1. Загальні показники роботи бібліотеки НУК ім. адм. Макарова з організації обслуговування користувачів

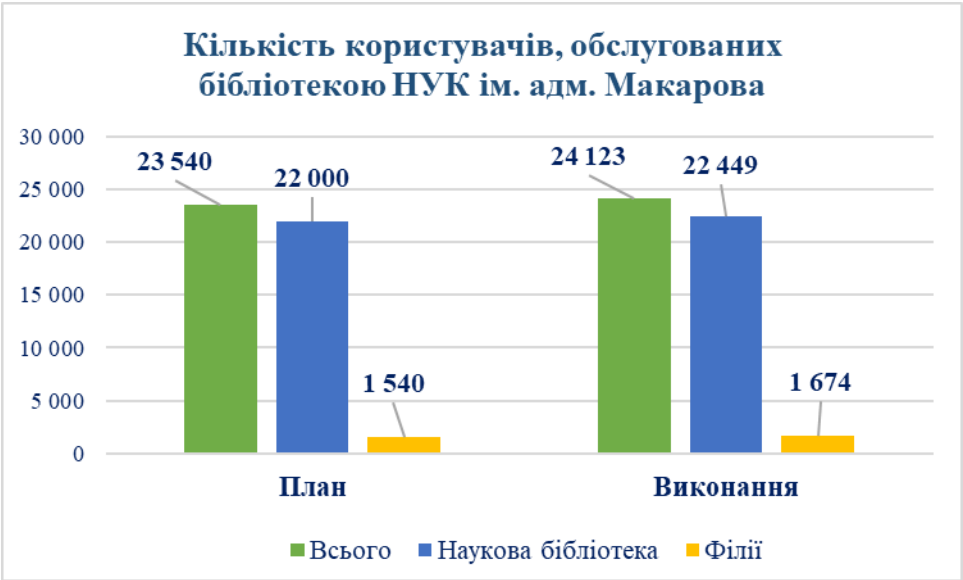
Показники роботи	План	Виконання	+ / -
Користувачі	23 540	24 123	+ 583
Книговидача	312 000	332 840	+ 20 840
Відвідування	152 500	207 564	+ 55 064

Таблиця 2. Кількість користувачів, обслугованих бібліотекою НУК ім. адм. Макарова

Користувачі	План	Виконання	+ / -
-------------	------	-----------	-------

Всього	23 540	24 123	+ 583
Наукова бібліотека	22 000	22 449	+ 449
Філії	1 540	1 674	+ 134

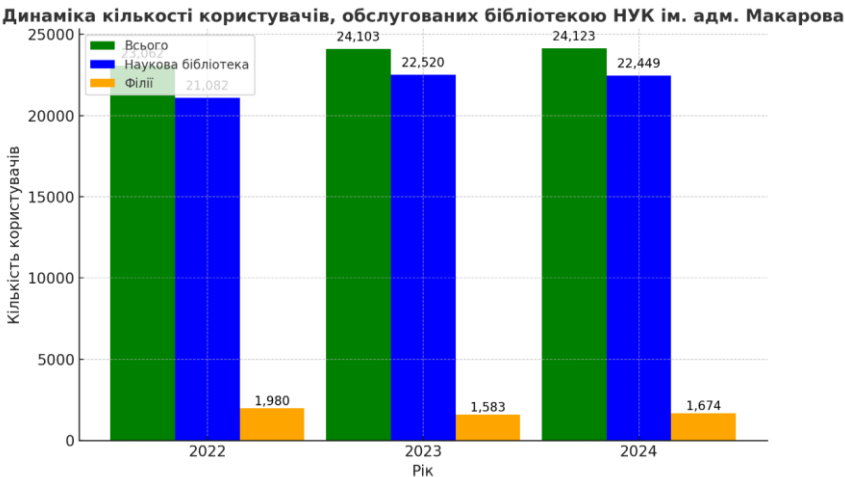
Діаграма 1. Кількість користувачів, обслугованих бібліотекою НУК ім. адм. Макарова

Таблиця 3. Динаміка кількості користувачів, обслугованих бібліотекою НУК ім. адм. Макарова

	2022	2023	2024
Всього	23 062	24 103	24 123
Наукова бібліотека	21 082	22 520	22 449
Філії	1 980	1 583	1 674

Діаграма 2. Динаміка кількості користувачів, обслугованих бібліотекою НУК ім. адм. Макарова

Таблиця 4. Кількість користувачів за єдиним обліком по бібліотеці НУК ім. адм. Макарова

	Всього	у т.ч. студентів за єд. обліком	у т.ч. студентів (%)
Всього	8 345	7 037	84
Наукова бібліотека	6 804	5 740	84
Філії	1 541	1 297	84

Основні планові показники з обслуговування користувачів перевиконані. У порівнянні з 2023 роком спостерігається незначне збільшення кількості користувачів по бібліотеці університету (+ 20 осіб). За єдиним обліком у Науковій бібліотеці і у філіях – 84% студенти.

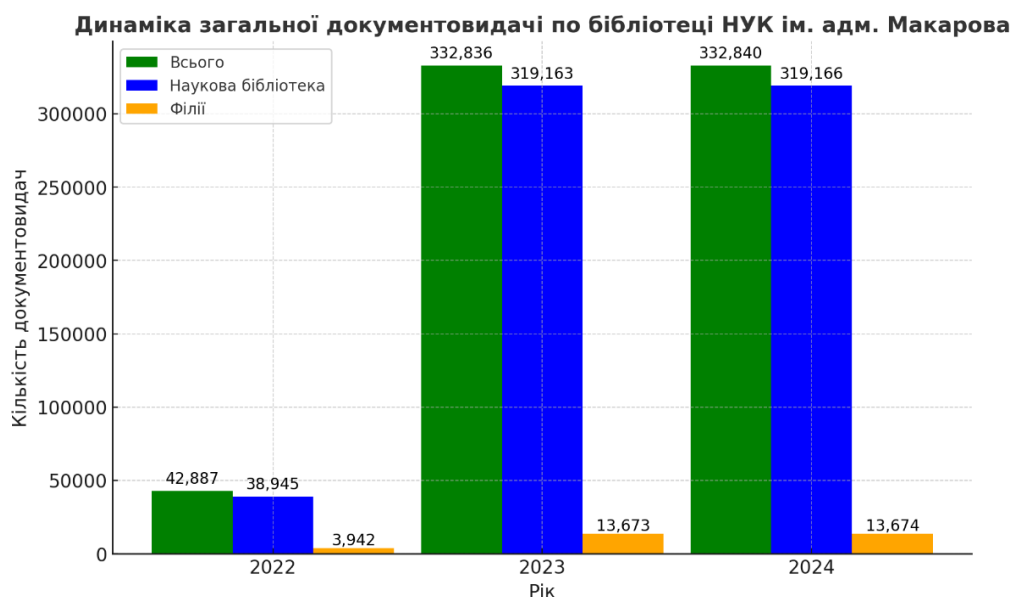
Таблиця 5. Кількість документовидач по бібліотеці НУК ім. адм. Макарова

Книговидача	План	Виконання	+ / -
Всього	312 000	332 840	+ 20 840
Наукова бібліотека	305 000	319 166	+ 14 166
Філії	7 000	13 674	+ 6 674

Таблиця 6. Динаміка загальної документовидачі по бібліотеці НУК ім. адм. Макарова

	2022	2023	2024
Всього	42 887	332 836	332 840
Наукова бібліотека	38 945	319 163	319 166
Філії	3 942	13 673	13 674

Діаграма 3. Динаміка загальної документовидачі по бібліотеці НУК ім. адм. Макарова

Таблиця 7. Документовидача за цільовим призначенням (у % від загальної кількості документовидачі) по бібліотеці НУК ім. адм. Макарова

За цільовим призначенням	Всього	Наукова бібліотека	Філії
Наукові видання	13,8	14,4	0,6
Навчальні видання	69	67,3	99
<i>у т.ч. е-видання та їх копії (% від видачі навч. видань)</i>	16,3	12,2	69,7

Таблиця 8. Динаміка документовидачі за цільовим призначенням по бібліотеці НУК ім. адм. Макарова

	2022	2023	2024
Наукові			
Всього	9 433	58 185	46 252
Наукова бібліотека	9 348	58 108	46 174
Філії	185	77	78
Навчальні			
Всього	27 887	236 613	228 622
<i>у т.ч. в е/формі</i>	778	32 436	37 380
Наукова бібліотека	2 410	224 907	215 079
<i>у т.ч. в е/формі</i>	778	23 136	27 930
Філії	3 757	11 706	13 543
<i>у т.ч. в е/формі</i>	–	9 300	9 450

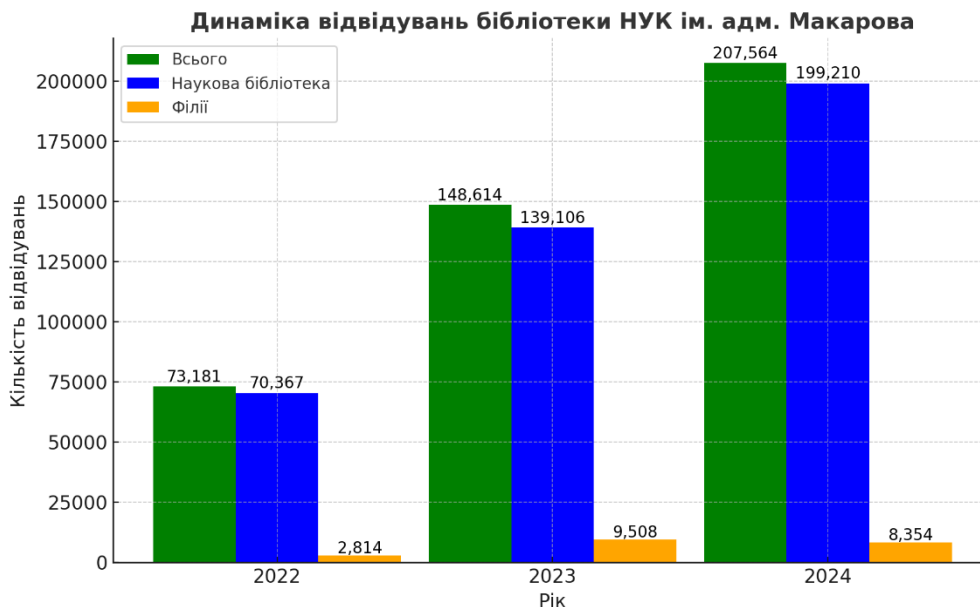
Таблиця 9. Кількість відвідувань бібліотеки НУК ім. адм. Макарова

Відвідування	План	Виконання	+ / -
Всього	152 500	207 564	+55 064
Наукова бібліотека	143 000	199 210	+ 56 210
Філії	9 500	8 354	- 1 146

Таблиця 10. Динаміка відвідувань бібліотеки НУК ім. адм. Макарова

	2022	2023	2024
Всього	73 181	148 614	207 564
Наукова бібліотека	70 367	139 106	199 210
Філії	2 814	9 508	8 354

Діаграма 4. Динаміка відвідувань бібліотеки НУК ім. адм. Макарова

З інформації, поданої в таблицях, можна побачити, що планові показники по книговидачі виконані, прослідковується збільшення звернень до електронних документів. Значно зріс показник відвідування бібліотеки, порівняно з 2023 роком, в основному за рахунок збільшення кількості звернень до електронних ресурсів бібліотеки: репозитарію та електронного каталогу.

2.2 Виховна, комунікативна та інформаційно-пізнавальна діяльність.

Протягом 2024 року Наукова бібліотека гнучко реагувала на постійні зміни, що відбувались в суспільстві та, враховуючи потреби й очікування користувачів, спрямовувала свої зусилля на розширення взаємодії з ними.

Адаптуючись до нових реалій сьогодення, бібліотека позиціонувала себе як поліфункціональний пізнавально-дозвіллевий центр університету, який спроможний запропонувати користувачам широкий спектр освітніх та культурних послуг, створити умови для обміну думками та ідеями, стимулювати розвиток творчого та духовного потенціалу особистості.

Пріоритетами виховної, комунікативної та інформаційно-пізнавальної діяльності в 2024 році було визначено:

- якісне інформаційне забезпечення процесу навчання здобувачів вищої освіти та їх самостійної роботи;
- популяризація здобутків університету, наукових доробок професорсько-викладацького складу;
- виховання національно-патріотичної свідомості;
- промоція ролі української мови, книги, читання та бібліотеки, що сприятиме підвищенню інтересу до них;
- формування у молодого покоління толерантності;
- сприяння розвитку пізнавальної діяльності та духовного збагачення.

Протягом звітнього року університетська бібліотека стала не тільки осередком інформації для викладачів та студентів, де можна ознайомитись з усіма загальнодоступними достовірними електронними інформаційними ресурсами, у тому числі завдяки своїм цифровим активам, а й місцем проведення різноманітних заходів (в онлайн- та офлайн-форматах). Всього в 2024 році було підготовлено та проведено 273 масових заходи (НБ – 244, філії – 29). У 2023 році було проведено 210 заходів (НБ – 190, філії – 20). Із загальної кількості заходів підготовлено і проведено 18 комплексних заходів (НБ – 16, філії – 2). У 2023 році проведено 12 комплексних заходів (НБ – 10, філії – 2).

Заходи, організовані бібліотекою, відвідало 2 078 користувачів (на заходах НБ були присутні 2 025 користувачів, у філіях – 53). У 2023 році соціокультурні заходи відвідали 1 997 користувачів, з них, заходи НБ відвідали 1 966 користувачів, заходи у філіях – 31 користувач.

Виставкова діяльність є однією з ефективних форм розкриття та реклами інформаційних ресурсів бібліотеки. Вона знайомить з різноплановим масивом документів, інформує про події та нові надходження, представляє користувачам кращі книги, викликає інтерес до літератури різної тематики, активізує пізнавальну діяльність, формує імідж бібліотеки, розкриває її можливості. Характерними особливостями виставкової діяльності є: актуальність, доступність, наочність, оперативність.

За звітний рік бібліотекою НУК ім. адм. Макарова було підготовлено 189 книжково-ілюстративних виставок (НБ – 168, філіями – 21), на яких було представлено 7177 документів (НБ – 6782, філії – 395). У порівнянні з 2023 роком маємо кількісне збільшення: виставок на 38 (НБ – 35, філії – 3); представлених документів: на 432 документа (НБ – на 385, філії – на 47).

Одним із аспектів виховної, комунікативної та інформаційно-пізнавальної діяльності є створення цифрового контексту – **віртуальних виставок**, які надають можливість широкій аудиторії ознайомитись з наявними інформаційними ресурсами НБ. Вони згруповані відповідно до подій та знаменних дат поточного року, є конкретним прикладом застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та сприяють розширенню віртуального читачького контингенту. На сайті НБ НУК ім. адм. Макарова (<http://lib.nuos.edu.ua/>) у розділі «Електронні ресурси» та на сторінці бібліотеки в ФБ (<https://www.facebook.com/libnuk>) представлено 27 віртуальних виставок, нарисів та замальовок, які презентують 278 видань. Із загальної кількості: НБ – 26 віртуальних виставок (представлено 255 видань), філії – 1 виставка (представлено 23 видання).

Наукова бібліотека є не тільки осередком інформації для викладачів, науковців та здобувачів вищої освіти, де можна ознайомитись з усіма загальнодоступними традиційними та електронними інформаційними ресурсами. Вона активно долучається до освітянських заходів загальноуніверситетського значення. Організація масштабних книжково-ілюстративних виставок та експозицій, які висвітлюють досягнення НУК імені адмірала Макарова, вже давня традиція в роботі бібліотеки університету.

Так, у 2024 році Науковою бібліотекою були підготовлені перегляди літератури:

- до урочистого засідання ректорату з нагоди Дня науки:

✓ **«Наука та освіта НУК імені адмірала Макарова: сучасні досягнення – інвестиції в майбутнє»**

На експозиції були представлені наукові та навчальні видання, зокрема: монографії, наукові періодичні видання НУК імені адмірала Макарова, матеріали конференцій, підручники, література іноземними мовами та видання – переможці різних конкурсів, авторами яких є як науковці зі світовим ім'ям, так і молоді вчені університету.

- до 100-річчя з дня заснування **Машинобудівного навчально-наукового інституту: «Відділення. Факультет. Інститут. Машинобудівний навчально-науковий інститут: історія в обличчях».**

Книжково-ілюстративна експозиція розкривала діяльність МННІ в трьох локаціях та за такими напрямками, як:

- ✓ «Наукова та педагогічна діяльність вчених Машинобудівного навчально-наукового інституту»;
- ✓ «Кафедри Машинобудівного навчально-наукового інституту: нариси історії та сучасний стан»;
- ✓ «Наукові та навчальні видання вчених Машинобудівного навчально-наукового інституту».
- **на вшанування пам'яті В. М. Горбова, кандидата технічних наук, професора та з нагоди 80-річчя від дня народження:**
- ✓ «Унікальність науково-педагогічної діяльності професора В.М. Горбова»;
- ✓ «Науковець. Викладач. Людина»;
- ✓ «Науково-творче життя вченого».

Для публічної демонстрації досягнень університету в мережі інтернет було **створено віртуальні виставки:**

- ✓ «Символ кораблебудівної освіти Миколаєва» (відеонарис до 120-ої річниці з дня відкриття Старого корпусу НУК);
- ✓ «Наукова та педагогічна спадщина професора В.М. Горбова. Вибране.» (до 80-річчя від дня народження В. М. Горбова);
- ✓ «Лідер свого часу» (до 110-річчя від дня народження професора В.М. Бузніка);
- ✓ «Ім'я в освіті» (до 70-річчя від дня народження професора В. Н. Парсяка).

Діяльність бібліотеки університету впродовж 2024 року спрямовувалась на удосконалення інформаційного забезпечення освітнього процесу, оскільки бібліотека є ключовим інформаційним ресурсом та галузевим інформаційним середовищем.

З метою допомоги першокурсникам університету зорієнтуватися в розмаїтті послуг, які надає Наукова бібліотека, було підготовлено **віртуальний «Екскурс-путівник для першокурсників простором НБ НУК імені адмірала Макарова».**

Серед проведених заходів на допомогу навчальному процесу можна відзначити:

- **ознайомчу лекцію для студентів-першокурсників «Енциклопедія суднової енергетики»,** яка була проведена фахівцями відділу обслуговування користувачів НБ у Машинобудівному навчально-науковому інституті. Студентів ознайомили з літературою з суднової енергетики, новими надходженнями до бібліотеки українською та іноземною мовами,

надали інформацію щодо традиційних та дистанційних бібліотечних послуг. Також присутні отримали інформацію про сучасне цифрове середовище НБ: вебсайт, електронний каталог, інституційний репозитарій та інші електронні інформаційні ресурси. На завершення лекції було презентовано «Екскурс-путівник для першокурсника простором Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова».

- **пізнавально-ознайомчу зустріч зі студентами 1 та 2 курсу Навчально-наукового інституту автоматики та електротехніки.**

В ході зустрічі відбулась презентація книжкової виставки «Нові надходження іноземними мовами». Перша частина зустрічі знайомила з книгами видавництв Канади, США, Австрії, Британії, які бібліотека отримала в дар. Друга – представляла видання англійською та сербською мовами, отримані бібліотекою в дар від професора культурології, керівника центру досліджень релігії та культури факультету соціальних наук Люблянського університету (Словенія) Миті Великоня, який завітав з лекцією до НУК імені адмірала Макарова у жовтні поточного року. Програмою зустрічі було передбачено також перегляд віртуальних виставок, завдяки яким у користувачів є можливість ознайомитися з цікавими і корисними виданнями англійською мовою для навчання. Присутнім на зустрічі представили сайт Наукової бібліотеки, який є провідником в інформаційному просторі, служить для просування бібліотечної діяльності 24/7 та запропонували частіше звертатись до його ресурсів. Директор Наукової бібліотеки Т.М. Костирко детально розповіла про наявні освітні ресурси на сайті бібліотеки, зробила акцент на розділ сайту «Студенту», який містить багато корисної інформації, однією з яких є висвітлення питань академічної доброчесності, розповіла про можливість розміщення робіт у репозитарії університету та можливості використання його матеріалів упродовж навчання. Студентам також сподобалась виставка-інсталяція «Welcome to our Library». Вони з захопленням торкалися енциклопедій «Britannica», «World Book» і були в захваті від оформленням обкладинок цих унікальних видань.

- **зустріч з першокурсниками спеціальності «Журналістика».**

Співробітники відділу обслуговування користувачів Навчального-наукового гуманітарного інституту та Факультету морського права представили тематичний огляд літератури, який супроводжувався віртуальною презентацією нових підручників та практичних посібників з журналістики і медіаосвіти видавництва «Академія української преси». Також присутніх докладно ознайомили зі структурою сайту Наукової бібліотеки та з корисною інформацією, яку можна отримати для успішного навчання.

Протягом року було створено віртуальні виставки:

- «Нові надходження за 2023 рік до відділу обслуговування у Машинобудівному навчально-науковому інституті»;
- «Видання з економіки: від теорії до практики»;
- «До вершин економічних знань»;
- «Сучасна журналістська освіта»;
- «Світ фінансів»;
- «Золоті сторінки олімпійського спорту».

На допомогу навчальному процесу у відділах обслуговування користувачів НБ експонувалися книжково-ілюстративні виставки літератури:

- «Двигуни внутрішнього згоряння»;
- «Інженерна освіта – інвестиції в майбутнє»;
- «Суднові котли та атомні реактори»;
- «Зробимо життя безпечним»;
- «Студент – шлях до професії»;
- «Навчальна література англійською мовою».

Найважливішим пріоритетом **національно-патріотичного виховання** є робота, яка сприяє набуттю молодим поколінням соціального досвіду, успадкуванню національних надбань українського народу, формуванню гідного відношення до історії державотворення України, розкриттю героїзму українського народу, відкриває сторінки історії та сьогодення рідного краю.

Яскравими та значущими подіями даного напрямку діяльності стали такі заходи:

Година пам'яті «Встеляйте квітами дороги бійцям, що мир несли в наш край», присвячена 80-й річниці визволення Миколаєва від нацистської окупації. Зустріч розпочалася із розповіді про героїчне визволення Миколаєва у березні 1944 року. Електронна презентація

«Історія зберігається не тільки в книгах» ознайомила присутніх із інтерактивною мапою розташування пам'ятних знаків, які вшановують подвиги воїнів-визволителів Миколаєва 1944 року, а також з історією створення деяких з них. У ході зустрічі О.В. Бобіна, директор Навчально-наукового гуманітарного інституту, кандидат історичних наук, доцент провів історичну паралель між подіями Другої Світової війни і тим, що зараз переживає Україна та Миколаїв зокрема. Із заключним словом виступила директор

НБ НУК імені адмірала Макарова Т. М. Костирко. Вона розповіла про велику роботу зі збереження фонду, яку виконали співробітники бібліотеки після ракетного удару по університету. Інформаційним доповненням до заходу стала тематична виставка літератури «Шана за подвиг, вдячність за мир».

Презентація «Книги пам'яті полеглих за Батьківщину» організована спільними зусиллями співробітників НБ та авторів і учасників проєкту «Герої не вмирають»: доктора педагогічних наук, професора С.І. Якименко, викладачів та студентів кафедри початкової та дошкільної освіти педагогічного факультету МНУ імені В.О. Сухомлинського. Мета проєкту – збір та публікація життєвих історій військових – мешканців Миколаївської області, які загинули у боротьбі з російським

агресором.

З емоційними промовами виступили Н.В. Михальченко – проректор з науково-педагогічної роботи МНУ імені В.О. Сухомлинського, доктор філософії в галузі соціальних та поведінкових наук, доцент; О.В. Бобіна – директор Навчально-наукового гуманітарного інституту НУК імені адмірала Макарова, кандидат історичних наук, доцент. Декан педагогічного факультету О.М. Олексюк, ледь стримуючи сльози, згадала про своїх студентів, які лишили мирне життя та стали на захист своєї країни і тепер навіки залишилися молодими. Щемливі вірші, проникливі мелодії, фото та відео бійців, особисті історії та спогади нікого з учасників та глядачів не залишили байдужими. А представлені на виставці «Присягаю, тобі Україно» книги, рештки розірваних снарядів та сигнал повітряної тривоги за вікном ще раз нагадали, які страшні часи переживає зараз український народ.

Етно-флешмоб «Вишиванок краса дивовижна» та експозиція «Магія української вишивки» були приурочені до Всесвітнього дня вишиванки. Активними учасниками етно-флешмобу стали читачі бібліотеки, її друзі, співробітники університету та бібліотеки. Всі разом вони довели, що коли

одягаєш вишиванку, відчуваєш зв'язок із рідною землею, її багатою історією, виявляєш любов до України. Кожна з вишиванок учасників заходу мала диво-кольори та розмаїття візерунків.

Експозиція «Магія української вишивки» ознайомила присутніх з народознавчою літературою, вишиванками, барвистими рушниками, вишитими картинами, ляльками-мотанками та іншими виробами декоративно-прикладного мистецтва. Експозицію органічно доповнювала віртуальна презентація «Чарівний світ вишиванки».

Історичний екскурс «Місто на хвилі – місто незламне» познайомив студентів з визначними пам'ятками міста від часів заснування до сучасності, а книжково-ілюстративна виставка «Край мій – гордість моя» допомогла здійснити віртуальну подорож затишними вуличками міста.

Краєзнавчо-пізнавальна мандрівка «Миколаїв: від минувшини до сьогодення» відкрила сторінки історії та героїчного сьогодення Миколаєва. Учасникам заходу була презентована настільна гра «Миколаївський магнат», яка сприяє вивченню історії міста в режимі краєзнавчого квесту. Родзинкою зустрічі стала інтерактивна гра-головоломка та цікава вікторина з історії міста, які допомогли поглибити знання студентів. Яскравим інформаційним доповненням до заходу стала книжково-ілюстративна виставка «Літопис рідного міста», де крім книг були представлені зображення краєвидів старого міста, виконаних в техніці живопису гризайль випускниці кафедри «Дизайн» Ксенії Книш.

Віртуальний нарис «21 лютого – Міжнародний день рідної мови» (до Міжнародного дня рідної мови).

Книжково-ілюстративні виставки літератури, організовані у відділах обслуговування користувачів, сприяли розкриттю інформаційних ресурсів бібліотеки:

- ✓ «Ти в серці нашім, Україно!» (до дня Незалежності України);
- ✓ «Нескорений дух України» (до дня Незалежності України і до Дня прапора);

- ✓ «Живи і міцний, українська державо!» (до Дня Незалежності України);
- ✓ «З Україною в серці» (до Дня Української Державності);
- ✓ «Конституція – основа держави» (до Дня Конституції України);
- ✓ «Політичний вибір України» (до Дня Конституції України);
- ✓ «Тільки з пам'яті пам'ять не стерти» (до Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні);
- ✓ «Наша міць – наші герої!» (до Дня захисників та захисниць України);
- ✓ «Козацька слава в серцях у нас» (до Дня українського козацтва);
- ✓ «До джерел козацької мужності» (до Дня українського козацтва);
- ✓ «Я, війна і Україна», «Не здолати Україну» (до Дня Гідності та Свободи);
- ✓ «Мій рідний край – моя земля» (до Дня міста Миколаєва);
- ✓ «Літопис рідного міста» (до Дня міста Миколаєва);
- ✓ «Я славлю місто своє» (до Дня міста Миколаєва);
- ✓ «Мови велич та краса» (до Міжнародного дня рідної мови).

Популяризація української літератури відіграє значну роль у формуванні та збереженні національної культури, відображаючи історію, традиції та ментальність українців. Промоція української книги та сприяння розвитку інтересу до неї – традиційна робота НБ. Практично на всіх заходах з виховної, комунікативної та інформаційно-пізнавальної діяльності акцент робився саме на популяризації української книги, творів українських авторів у тому числі сучасних.

Серед заходів даного напрямку роботи можна визначити наступні:

Літературна година «Він слугував народові своєму, боліючи душею разом з ним» (до 160-річчя від дня народження М. Коцюбинського) підготовлена та проведена для студентів спеціальності «Дизайн» у співпраці з директором ННГІ О.В. Бобіною.

Присутні на заході познайомилися з маловідомими фактами біографії та творчості письменника, літературним доробком, який становить більше 50 творів. Цікавою була розповідь про громадську діяльність видатного українського письменника, який займає одне з найпочесніших місць в українській літературі. На книжково-ілюстративній експозиції «Людина. Доля. Творчість», підготовленій до ювілею письменника,

представлені твори М. Коцюбинського з фонду Наукової бібліотеки.

Участь у поетичному флешмобі, який було організовано в рамках Всеукраїнської інформаційно-просвітницької акції «Національний тиждень читання поезії». Темою тижня поезії 2024 було обрано слово ДІМ, а гаслом – «Ріки незмінно течуть додому». Захід проводився у форматі онлайн. Жваво відгукнулись на запрошення Наукової бібліотеки взяти участь в акції її користувачі, друзі та просто прихильники поетичного слова. Протягом 16 – 24 березня 2024 року на сторінці Наукової бібліотеки у Фейсбук <https://www.facebook.com/libnuk> було представлено цікаві відео учасників поетичного марафону, які отримали чимало вподобайок.

- реклама серед користувачів та друзів Наукової бібліотеки інформації про участь у **онлайнному поетичному флешмобі «Вісім рядків Шевченка»**, ініційованому Українською бібліотечною асоціацією. Акція була присвячена 210-річчю від Дня народження поета.
- **віртуальні виставки:**
 - «Панас Мирний. Історія життя та цікаві факти про письменника» (до 175-річчя від дня народження Панаса Мирного);
 - «Іван Котляревський – Коперник українського слова» (до 255-річчя від дня народження І. П. Котляревського);
 - «Кому веселе, а кому сумне?» (до 135-річчя від дня народження Остапа Вишні);
 - «Творив серцем, розумом, душею» (до 95-річчя від дня народження Романа Іваничука).

- **тематичні книжково-ілюстративні виставки літератури, які експонувалися у відділах обслуговування НБ:**
 - ✓ «Великий син українського народу» (до 210-річниці від дня народження Т.Г. Шевченка);
 - ✓ «В моєму серці слово Кобзаря» (до 210-річниці від дня народження Т.Г. Шевченка);
 - ✓ «Поезія – це життя мови» (до Всесвітнього дня поезії);
 - ✓ «Будь в тренді – читай українською» (виставка-інсталяція сучасної української художньої літератури);
 - ✓ «Українські письменники-ювіляри» (постійнодіюча виставка зі щоквартальною зміною експозицій);
 - ✓ «Читай українською».

Популяризація екологічних знань сприяє формуванню екологічної культури та екологічного мислення, поширенню інформації про стан навколишнього середовища та ставлення до природи, усвідомлення себе частиною природи, виховання почуття відповідальності за природу, як національне багатство, основу життя на Землі.

У 2024 році даній тематиці були присвячені **віртуальні виставки та інформаційні повідомлення:**

- ✓ «Проблеми Світового океану та турбота про його майбутнє» (до Всесвітнього дня океанів);
- ✓ «Чорнобиль – наш сум і скорбота» (до Міжнародного дня пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф);
- ✓ «Природа б'є на сполох» (до Міжнародного дня екологічних знань);
- ✓ «5 червня – Всесвітній день охорони навколишнього середовища» (до Всесвітнього дня охорони навколишнього середовища);
- ✓ «Проблеми та перспективи морської екосистеми» (до Міжнародного дня Чорного моря);
- ✓ «Природа – вічне джерело життя» (до Всесвітнього дня охорони навколишнього середовища).

Пізнавально-розвиваючі заходи НБ мали на меті виховання життєвих цінностей людини, сприяння її саморозвитку, формування творчої особистості та інтересу до цікавих подій світу та життя його видатних людей. Саме цьому сприяли події:

- **зустріч з Митею Великонєю (Mitja Velikonja), доктором філософії, професором культурології, керівником Центру культурологічних і релігійних досліджень Люблянського університету (Словенія).** Гість розповів про наукові та творчі пошуки, історії створення книг, відповів на питання студентів, які спілкувались с професором англійською мовою. Бібліотеці

автор подарував видання іноземними мовами та свої книги, які вийшли в видавництві «Гельветика» в українському перекладі.

- **історична ретроспектива «Геній, що змінив світ»** (до 145-річчя від дня народження А. Ейнштейна) організована для здобувачів вищої освіти груп 2341, 2381 та 1387-ст. співробітниками відділу обслуговування користувачів Навчально-наукового інституту автоматики та електротехніки. Під час заходу студенти ознайомились не

тільки з науковими досягненнями лауреата Нобелівської премії у галузі фізики, автора теорії відносності, філософа, громадського діяча, а також з цікавими історіями, випадками і навіть анекдотами з життя Альберта Ейнштейна. Зацікавленість у присутніх викликала презентація «Геній, який змінив світ», а також фільми «Альберт Ейнштейн. Історія та факти» та «Маловідомі факти про Ейнштейна», які вдало доповнили інформаційну палітру заходу.

- **тематична зустріч «Прості слова слов'ян простих єднають нас навіки»** присвячена засновникам писемності – святам рівноапостольним братам-просвітителам Кирилу та Мефодію. Співробітники бібліотеки розповіли присутнім про засновників писемності, познайомили з історією виникнення свята, традиціями та цікавими фактами. Читачі бібліотеки мали змогу погортати сторінки книжок, які були представлені на книжковій виставці «Народ і мова – вічні і єдині».

За даним напрямком роботи було створено **віртуальні виставки та віртуальні нариси та книжково-ілюстративні експозиції:**

«До світла вічної істини» (до 85-річчя від дня народження А.І. Золотухіна);

«Вічний поклик моря» (до Міжнародного дня моряка);

«На порозі весни: традиції свята Міжнародного жіночого дня в країнах світу».

«У майбутнє – з книгою» (до Дня знань)

Рекламно-іміджеві заходи, які проводила бібліотека у 2024 році, були спрямовані на

закріплення зв'язків між позитивним образом бібліотеки, завдяки послугам, які вона надає, та її реальним та потенційним користувачем. Окрім інформаційної насиченості вони мали також емоційний вплив на аудиторію.

Щороку такі значущі заходи, які розкривають не тільки весь спектр діяльності НБ, а й творчий потенціал бібліотечних працівників, проводяться напередодні Всеукраїнського дня бібліотек. Яскравою подією в 2024 році став **бібліотечний non-stop «Бібліотека та книга – forever»**, до якого увійшли: захоплююча відеоподорож «Найбільш незвичайні бібліотеки світу», вікторина «Світ книги» та документальний фільм «Університетська бібліотека: безмежний світ знань». Студентів зацікавила інформація про історію та сьогодення нашої бібліотеки. Неабиякий інтерес викликала книга «Університетська бібліотека: від традиційної до цифрової», яка була підготовлена співробітниками бібліотеки та присвячена 100-річчю заснування Наукової бібліотеки.

Однією з родзинок свята стали тематичні книжкові інсталяції: «Welcome to our Library», «ШІ та бібліотека: місія здійснима», «Літера «Ї» символ українського спротиву та очікування свободи», «Осінь ще чарівніша з горнятком кави та цікавою книгою». Цікавий світ скарбниць книгозбірні був представлений на виставці-інсталяції «Будь в тренді – читай українською». Активними учасниками заходу стали представники студенського активу НУК імені адмірала Макарова.

Розкриттю багатогранного спектру послуг та креативної діяльності НБ сприяв **День відкритих дверей «Відкриваючи книгу – відкриваєш світ»**, який пройшов у відділі обслуговування користувачів Навчально-наукового гуманітарного інституту та Факультету морського права. Програмою заходу було передбачено знайомство здобувачів вищої освіти з наявними інформаційними ресурсами Наукової бібліотеки та її сучасним цифровим середовищем. Учасникам заходу була представлена книжково-ілюстративна виставка «З книгою через століття», яка викликала у них неабиякий інтерес.

До відділу обслуговування користувачів НБ у Машинобудівному навчально-науковому інституті НУК імені адмірала Макарова **на свято «Віват книга, віват бібліотека!»** завітали студенти-першокурсники, які навчаються за спеціальністю «Психологія» та першокурсники Кораблебудівного навчально-наукового інституту. Вони дізнались про бібліотечні послуги, як традиційні, так і дистанційні, які надає бібліотека університету та ознайомилися з новинками літератури. Привернула увагу студентів виставка-інсталяція «Крокуй стежкою знань до книжкових скарбів», яка символізує постійне прагнення людини до вдосконалення та пізнання нового.

Для популяризації читання та інформування про визначні події в житті України та світу, протягом 2024 року співробітники бібліотеки готували **інформаційні повідомлення** з циклу «Календарний ритм», які супроводжувались добірками різножанрових книг та покликаннями з мережі інтернет. Всього було підготовлено 14 таких повідомлень.

Таким чином, усі заходи, які організовують та проводять співробітники Наукової бібліотеки університету, спрямовані на те, щоб виокремити, яскраво представити її значний спектр інформаційних ресурсів та послуг, розкрити можливості та невичерпний інтелектуальний потенціал. Вони створювали атмосферу спільноти, де користувачі мали змогу обмінюватися думками, враженнями та ідеями, що сприяли розвитку соціальної взаємодії та формуванню толерантності.

2.3 Створення комфортних умов для користувачів

У складних умовах воєнного часу обслуговування користувачів здійснювалось в режимах офлайн та онлайн.

Зважаючи на значні пошкодження відділів бібліотеки в Головному корпусі університету (внаслідок ракетних ударів у липні та жовтні 2022 року), обслуговування користувачів офлайн відбувалося у корпусах Навчально-наукового інституту автоматики та електротехніки, Машинобудівного навчально-наукового інституту та Навчально-наукового гуманітарного інституту. Також, співробітники відділів обслуговування виконували запити користувачів на літературу із фондів відділів обслуговування в Головному корпусі університету.

У всіх відділах бібліотеки (окрім відділів, розташованих в Головному корпусі університету) надавався доступ до мережі Інтернет (Wi-Fi). Крім того, бібліотекою надавалися різноманітні дистанційні послуги та сервіси, про які користувачам оперативно надавалась інформація на сайті бібліотеки та сторінці у Фейсбукі.

3. Довідково-бібліографічне та інформаційне забезпечення потреб користувачів

Співробітники Наукової бібліотеки постійно працюють над вдосконаленням існуючої системи довідково-бібліографічного та інформаційного обслуговування користувачів, запроваджують нові форми та методи роботи для задоволення їх інформаційних потреб та запитів.

3.1 Стан довідково-пошукового апарату

Довідково-пошуковий апарат (ДПА) бібліотеки представлений системою каталогів і картотек як в традиційному, так і в електронному вигляді.

До складу ДПА Наукової бібліотеки входять:

- **Карткові каталоги:**
 - ✓ алфавітні каталоги – 14 (НБ – 11, у т. ч. генеральний алфавітний каталог, філії – 3);
 - ✓ систематичні каталоги – 11 (НБ – 8, у т. ч. генеральний систематичний каталог, філії – 3);
 - ✓ топографічні каталоги – 3 (ведуться тільки в НБ);
- **Карткові картотеки**
- **Електронний каталог**

Електронний каталог

Ведення та поповнення електронного каталогу дає можливість забезпечити багатоаспектний оперативний пошук інформації про наявність документів у фонді бібліотеки; створення інформаційного комфорту для користувачів; інтеграції ресурсів бібліотеки у світовий інформаційний простір через мережу Інтернет.

Станом на 01.01.2025 року обсяг Електронного каталогу складає 160 454 записи (у 2023р. – 159 420 записів):

у тому числі:

- НБ – 137 732 записи (2023 р. – 136 698)
- філії – 22 722 записи (2023 р. – 22 722)

Таблиця 1. Динаміка кількості записів в Електронному каталозі

	2022	2023	2024
Всього	159 284	159 420	160 454
Наукова бібліотека	136 562	136 698	137 732
Філії	22 722	22 722	22 722

Таблиця 2. Динаміка звернень до Електронного каталогу

	2022	2023	2024
Всього	5 295	20 713	67 875
Наукова бібліотека	5 100	20 512	67 517
Філії	195	201	358

Аналізуючи дані таблиць, порівняно з 2023 роком, бачимо, що кількість записів у Електронному каталозі збільшилась за рахунок НБ на 1 034; кількість звернень до ЕК збільшилось на 47 162, з них: на 47 005 збільшилось звернень до ЕК у НБ та на 157 у її філіях. Це пояснюється тим, що бібліотека Херсонського навчально-наукового інституту НУК ім. адм. Макарова у зв'язку з воєнними діями на території області та постійними обстрілами міста працює онлайн, тому вносити записи до ЕК не мала можливості, але ЕК був доступний для користувачів бібліотеки.

3.2 Довідково-бібліографічне обслуговування

Виконання різних видів довідок та надання користувачам консультацій біля каталогів, використання наявних та зовнішніх електронних ресурсів, а також редагування бібліографічних списків до курсових, дипломних, дисертаційних робіт та присвоєння класифікаційних індексів статтям для науковців – одна із складових довідково-інформаційної роботи бібліотеки.

Протягом звітного року працівниками бібліотеки було виконано 32 814 довідок (у 2023р. – 32 128), таким чином, у 2024 році надано на 686 довідок більше, ніж у минулому році. Із загальної

кількості довідок – 32 780 надано співробітниками НБ (2023р. – 32 026), 34 довідки надано співробітниками бібліотек-філій (у 2023 р. –103). Переважна кількість виконаних довідок – **тематичні**, кількість яких на кінець року склала 20 744 (63% від загальної кількості наданих довідок). У 2023 р. було надано 20 059 тематичних довідок (62 % від загальної кількості наданих довідок).

Впродовж 2024 року було виконано 17 940 довідок (у 2023 р. – 17 675) **в автоматизованому режимі** (за допомогою електронної пошти, застосунків Viber та Telegram та у телефонному режимі). Виконувались вони переважно фахівцями Наукової бібліотеки.

Таблиця 3. Динаміка виконання довідок

	2022	2023	2024
Всього	31 863	32 128	32 814
Наукова бібліотека	31 618	32 025	32 780
Філії	245	103	34
у т.ч. тематичних			
Всього	23 593	20 059	20 744
Наукова бібліотека	23 560	20 030	20 730
Філії	33	29	14
В автоматизованому режимі			
Всього	23 680	17 675	17 940
Наукова бібліотека	23 680	17 600	17 940
Філії	–	75	-

Слід відзначити, що аналіз виконаних довідок дозволив зробити наступні висновки: велика кількість запитів пов'язана з виконанням навчальних завдань (написання рефератів, курсових та дипломних робіт, підготовкою до семінарських занять та наукових конференцій). Переважали запити з питань суднобудування, економіки, права, історії України, екології.

Тематика бібліографічних довідок відрізнялася складністю, різноманітністю, актуальністю, тісно пов'язана з проблемами сьогодення й минулого нашої країни.

- Моделі стратифікації експертних сценаріїв при управлінні інноваційними проєктами (Павленко А. Ю. – кандидат технічних наук, кафедра інформаційних управляючих систем та технологій).

- Моделювання комп'ютерно еколого-економічних систем (Павленко А. Ю. – кандидат технічних наук, кафедра інформаційних управляючих систем та технологій).

- Рециклінг полімерних відходів – отримання нових композиційних матеріалів з відходів виробництва і руйнації (Казмиренко Ю. О.– доктор технічних наук, кафедра матеріалознавства і технології металів).

- Матеріалознавство: література укр. та англ. мовами (Дубовий О. М.– доктор технічних наук, кафедра матеріалознавства і технології металів).

- Історія науки і техніки (Бобіна О. В. – кандидат історичних наук, директор ННГІ).

- Наука і освіта України в умовах рос.-укр. війни (Бобіна О. В. – кандидат історичних наук, директор ННГІ).

- Репресії проти єврейських рабинів в Україні у 30-х – на початку 50-х рр.ХХ ст. (Бобіна О. В. – кандидат історичних наук, директор ННГІ).

Протягом року проводилося інформування користувачів щодо налаштування віддаленого доступу до наукометричних баз даних Web of Science та Scopus, повнотекстової бази даних компанії Elsevier – ScienceDirect, міжнародної платформи науково-технічної, природної, медичної та суспільно-політичної літератури Research4life, а також можливості роботи з базами даних ACM Digital Library, Springer Nature, JSTOR, HeinOnline International Core .

Також проводилися консультації щодо їх використання.

Фахівці бібліотеки надавали послуги з присвоєння навчальним посібникам, монографіям, авторефератам дисертацій, науковим статтям класифікаційних індексів відповідно до таблиць УДК та за потребою – авторських знаків. Даною послугою скористувалися 720 користувачів (в 2023 – 634). Із загальної кількості: Наукова бібліотека – 700 (в 2023 р. – 598), філії – 20 (2023 р. – 36). Послуга надавалася в режимі онлайн та офлайн.

За запитом користувачів проводилося редагування бібліографічних посилань за міжнародними стилями, надавалася консультативна допомога в оформленні списків літератури за ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання».

3.3 Інформаційно-бібліографічне обслуговування

Бібліографічне інформування є обов'язковою і невід'ємною часткою інформаційно-бібліографічного обслуговування користувачів. У процесі інформування в режимі ВРІ та ДЗК співробітники більше орієнтувалися на використання електронних засобів комунікації. Також у інформаційному обслуговуванні важливу роль відігравали наявні власні БД та зовнішні.

У 2024 році було проведено оновлення інформаційних запитів професорсько-викладацького складу університету, в результаті чого визначились пріоритетні теми, за якими викладачі хотіли б отримувати інформацію, а саме :

- «Гендер в сімейних відносинах»
- «Гендер як соціальний феномен»(в.о. зав. каф. психології, філософії та соц.-гум. дисциплін – Матвієнко Л. В.);
- «Російсько-українська війна 2022-2024 рр.» (викладач каф. психології, філософії та соц.-гум. дисциплін – Федоренко М. О.);
- «Вахтове обслуговування СЕУ»
- «Безпечне несення машинної ваhti» (професор каф.експлуат. суднов. енергет . та теплоенерг.- Чередніченко О.К.) та інші.

За системою ВРІ та ДЗК інформація надавалась тільки Науковою бібліотекою.

В 2024 році за системою ДЗК обслуговано 3 абоненти, які отримали 50 інформацій за 10 темами.

Таблиця 4 Динаміка надання інформації за системою ВРІ

Система ВРІ	2022	2023	2024
Групова			
Групові абоненти	20	15	15
Надано інформацій	148	153	520
Кількість тем	40	60	25
Індивідуальна			
Індивідуальні абоненти	15	20	20
Надано інформацій	165	152	300
Кількість тем	75	20	35

У процесі активного листування з науково-педагогічними працівниками університету надавалась інформація у вигляді списків літератури, експрес-інформацій, письмових довідок, доставки повнотекстового варіанту наукових статей у електронному вигляді.

У 2024 році співробітниками Наукової бібліотеки було підготовлено та проведено **35 бібліографічних оглядів** (у 2023 р. – 20) та **26 заходів масового інформування** (у 2023р. – 29). До визначних та ювілейних дат були підготовлені **бібліографічні довідки**:

- «Весь світ театр...» (до Міжнародного дня театру);
- «Писемність – еліксир безсмертя» (до Дня слов'янської писемності та культури);
- «Іван Петрович Котляревський. Життя і творчість» (до 225-річчя від дня народження);
- «Студентство – це не просто вік. Це стан душі.» (до Міжнародного дня студента);
- «Мистецтво відображення» (до 110 річниці Миколаївського обласного музею імені В. В. Верещагіна).

Вони були розміщені на сайті Наукової бібліотеки <https://lib.nuos.edu.ua/> (розділ «Наукова діяльність» підрозділ «Тематичні списки»).

3.4 Підготовка бібліографічних покажчиків

Створення бібліографічних покажчиків, у яких відображено вагомий внесок науковців університету до скарбниці знань України – один з напрямків наукової роботи бібліотеки. В 2024 році було підготовлено **бібліографічний покажчик «Ім'я в освіті»**, присвячений 70-річчю від дня народження В. Н. Парсяка – відомого вченого в галузі економіки, який багато років працював в НУК імені адмірала Макарова. Цей покажчик є підсумком результатів наукових досягнень вченого за період з 1978 року по 2024 рік. Його розміщено на сайті НБ <https://lib.nuos.edu.ua/> у розділі «Наукова робота».

3.5 Формування інформаційної культури

Формування інформаційної культури користувача – це надання системи знань, умінь та навичок у пошуку необхідної інформації з різноманітних інформаційних ресурсів бібліотеки на основі використання сучасних інформаційних технологій.

Заняття з «Основ інформаційної культури» проводилися в офлайн- і онлайн- режимах. Вони проходили за 2-х годинною програмою, яка передбачала віртуальне знайомство студентів з сайтом Наукової бібліотеки, організацією обслуговування користувачів, інформаційними ресурсами, послугами, сервісами та можливостями бібліотеки, правилами бібліографічного опису документів при складанні списку використаних джерел тощо. Акцент робився на можливості пошуку необхідної інформації за допомогою власних та зовнішніх електронних ресурсів: електронного каталогу бібліотеки, репозитарію, відкритих освітніх ресурсів тощо. Під час лекцій зверталась увага також на рубрику сайту НБ «Студенту».

Загальна кількість проведених занять – 37 (НБ – 36, філії – 1).

Загалом робота з довідково-бібліографічного та інформаційного обслуговування допомагала користувачам орієнтуватись у інформаційному просторі Наукової бібліотеки, швидко і ефективно знаходити потрібну інформацію, удосконалювати знання та вміння з інформаційної культури.

3.5.1 Участь у проєкті Міністерства цифрової трансформації «Дія. Цифрова освіта»

Наукова бібліотека НУК імені адмірала Макарова – офіційний Хаб цифрової освіти Міністерства цифрової трансформації України. Для підвищення рівня медійно-інформаційної грамотності користувачів протягом року та в межах #AllDigitalWeek 2024, «Місяця цифрової грамотності», Всесвітнього тижня медіаграмотності проводилась наступна робота:

- на сайті Наукової бібліотеки у розділі «Інтернет-ресурси» оновлено рубрику «Цифрова грамотність». Основна мета рубрики – розвиток цифрових навичок викладачів, студентів та співробітників університету, поширення практик застосування інноваційних технологій у роботі

та в повсякденному житті. Рубрика містить корисні посилання на проєкти Міністерства цифрової трансформації України;

- систематично проводилось інформування користувачів про нові інформаційні продукти освітньої онлайн-платформи «Дія. Освіта» на сайті бібліотеки та на сторінці бібліотеки в мережі Фейсбук;

- проводились освітні заходи, спрямовані на формування у користувачів навичок критичного мислення та оцінювання інформації. Так, співробітники інформаційно-бібліографічного відділу провели для студентів 2 курсу спеціальності 125 «Кібербезпека та захист інформації» (гр. 2387ст.3 та 2381) інформаційний захід – інфосесію «Що означає бути медіаграмотним»;

- надавались консультації з розвитку цифрових навичок за допомогою освітніх серіалів, представлених на онлайн-платформі з цифрової грамотності <https://osvita.diia.gov.ua/courses>, надано понад 400 консультацій.

З метою підвищення власного рівня цифрової грамотності, співробітники Наукової бібліотеки брали участь в онлайн-семінарах та вебінарах із цифрової освіти.

Для визначення свого загального рівня цифрової грамотності 16 співробітників (70% колективу) Наукової бібліотеки пройшли тестування «Цифрограм для бібліотекарів» на платформі «Дія.Освіта».

4. Інформаційна підтримка освіти та досліджень

4.1 Формування серед університетської спільноти правил академічної доброчесності як основи якості освіти

Формування серед університетської спільноти академічної доброчесності як основи якості освіти проводилась у двох напрямках: серед здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників.

У 2024 році для здобувачів першого (бакалавр), другого (магістр) та третього (доктор філософії, PhD) рівнів вищої освіти було організовано заходи з популяризації принципів академічної доброчесності.

Лекції проводилися в офлайн-форматі в аудиторіях університету НУК та Читальному залі Наукової бібліотеки (корпус ННІАЕ, пр. Центральний, 3), а також були адаптовані для проведення на онлайн-платформах, таких, як Zoom та Google Meet. Інформація про етичні стандарти в академічному середовищі надавалася, враховуючи специфіку кожного рівня освіти.

Так, для студентів

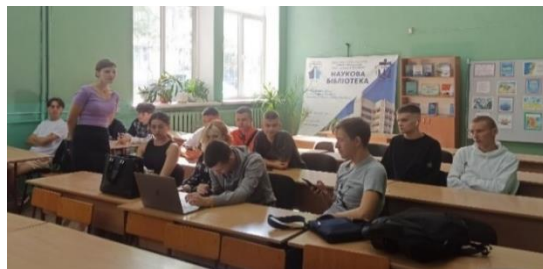
першого (бакалавр), другого (магістр) рівнів освіти проводилися офлайн-лекції «Академічна доброчесність: курс для здобувачів освіти» та «Основи інформаційної культури». Ці заходи мали на меті формування академічної культури, виховання чесності у процесі навчання, встановлення довіри та підтримання взаємоповаги між усіма учасниками академічного процесу. За звітний період лекції були прочитані для здобувачів освіти Навчально-наукового гуманітарного інституту, які навчаються за спеціальностями «Психологія», «Лінгвістика», «Фізична культура і спорт», та ін., Факультету економіки та екології моря («Менеджмент», «Фінанси, банківська справа та страхування»), Факультету морського права («Право»).

Крім візуальної демонстрації ключових аспектів

інформаційної культури, студентам пропонувалася віртуальна подорож по бібліотеці для знайомства з усіма її структурними підрозділами, електронним каталогом, сервісами та основними функціями обслуговування користувачів. Всього підготовлено і прочитано 18 лекцій.

Для якісної підготовки до захисту випускних робіт студенти отримали докладні роз'яснення щодо «Положення про випускну кваліфікаційну роботу у Національному університеті кораблебудування імені адмірала Макарова».

З метою запобігання випадкам плагіату у випускних роботах, студентів було ознайомлено з «Порядком здійснення заходів з перевірки робіт на наявність текстових збігів/ідентичності/схожості із використанням програмно-технічних засобів».

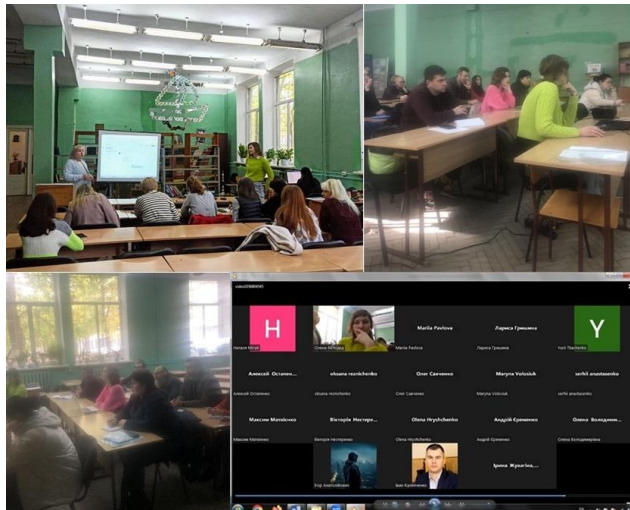
Наукова бібліотека університету в період з 01.01.2024р. по 30.06.2024р. здійснювала перевірку

Протягом літа 2024 р. фахівці бібліотеки здійснили моніторинг програм перевірки на плагіат, провели переговори з менеджерами компанії Turnitin, отримали навчальні відеоматеріали, інструкції для адміністраторів та користувачів та безкоштовний доступ на користування програмою для університету на 2024-2025 навчальний рік. Завдяки переговорам з менеджерами Товариства з обмеженою відповідальністю «Плагіат», університет отримав безкоштовний доступ до програми Strike Plagiarism на перевірку студентських робіт до кінця 2025р.

Перевірка текстових збігів/ідентичності/схожості за допомогою систем Turnitin та StrikePlagiarism здійснюється виключно для кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», «магістр», а також дисертаційних робіт.

кафедри. Доступ до антиплагіатних систем відповідальній особі надає адміністратор (Адміністратор системи) інформаційно-бібліографічного відділу Наукової бібліотеки.

Для відповідальних осіб від кафедр фахівцями бібліотеки було проведено два навчальні семінари в змішаному форматі. Учасникам заходів було надано роз'яснення щодо порядку доступу до антиплагіатних систем Turnitin та StrikePlagiarism та їх використання, а також обговорено основні питання перевірки академічних текстів на наявність текстових збігів/ідентичності/схожості.

Протягом року співробітниками бібліотеки було надано 568 консультацій з питань перевірки документів антиплагіатними програмами.

4.2 Сприяння підвищенню публікаційної активності науковців НУК

Участь в роботі щодо підготовки до державної атестації університету

Співробітники бібліотеки взяли участь у роботі з підготовки до проведення державної атестації НУК за 2019–2023рр. Була заповнена відповідна таблиця, в якій вказані наступні дані: кількість опублікованих документів, окремо, монографій, розділів монографій, статей, матеріалів конференцій, що індексуються Scopus та/або WoS із зазначенням квартилю журналу та кількості публікацій у відкритому доступі. Опрацьовано 784 документи.

Здійснення наукометричного аналізу публікаційної активності НУК імені адмірала Макарова

Для підготовки щорічного звіту з наукової роботи університету на замовлення проректора з наукової діяльності НУК ім. адм. Макарова співробітниками бібліотеки проводився аналіз публікаційної активності науковців університету за період 2020–2024 рр. у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, на основі постійного моніторингу основних бібліометричних показників (кількість публікацій, кількість цитувань, індекс Гірша) університету в цілому та окремих науковців усіх структурних підрозділів, відповідно до даних міжнародних наукометричних баз Scopus, Web of Science. Перевірено 459 авторських профілів (WoS – 189 та 270 авторських профілів Scopus).

Одля підготовки щорічного звіту з наукової роботи університету підготовлено довідки: Наукометричний аналіз публікаційної активності НУК ім. адм. Макарова у БД Scopus і Web of Science Core Collection (зведена таблиця); Динаміка публікаційної активності НПП НУК у профілі університету в БД Scopus за останні 5 років (2020-2024) станом на 01.03.2024 р.; Автори-лідери за кількістю публікацій у БД Scopus та WoS за 2023-2024 рр.; Найбільш цитовані статті за останні 5 років.

Підготовка Довідки про публікаційну активність НУК ім. адм. Макарова

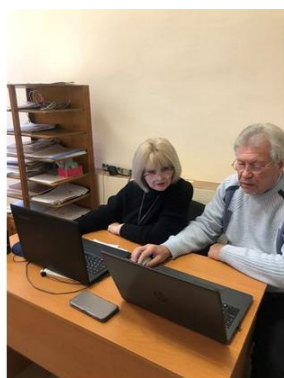
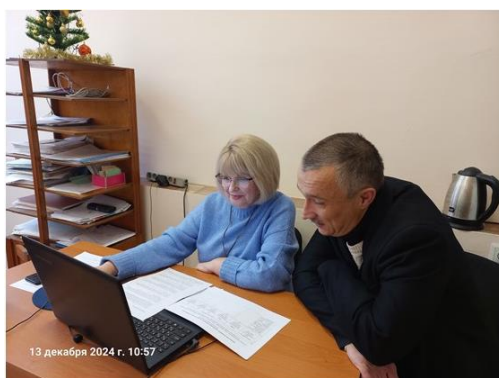
На виконання листа МОНУ №1/10355-24 від 11.06.2024 р. «Щодо внесення інформації» стосовно критеріїв конкурсного відбору виконавців державного замовлення на підготовку магістрів у закладах вищої освіти, підготовлено Додаток 1 «Перелік штатних науково-

педагогічних та наукових працівників, які працюють за основним місцем роботи не менше шести місяців і мають не менше п'яти наукових публікацій у періодичних виданнях, які на час публікації було включено до наукометричної бази Scopus або Web of Science Core Collection із переліком цих публікацій». Всього у переліку відпрацьовано біля 2 000 документів та додано за 2024 рік більше ніж 420 публікацій.

Проведення перевірки наукових публікацій

У 2024 році згідно розпорядження керівництва університету з метою продовження контрактів професорсько-викладацького складу університету проводилась перевірка актуальності списків навчально-методичних та/або наукових праць викладачів за формою 11 за період з 2019 по 2024 рр. (наявність документів в Інституційному репозитарії НУК, БД Scopus та WoS). Оброблено запити 278 науково-педагогічних співробітників університету.

Актуалізація авторських профілів у базах даних та світових реєстрах унікальних ідентифікаторів авторів-науковців

Для підвищення публікаційної активності науково-педагогічних працівників університету протягом 2024 року здійснювалося консультування як у фізичному просторі, так і в онлайн-овому середовищі, й охоплювало теми академічної доброчесності, забезпечення належної ідентифікації авторів Університету в міжнародному науковому просторі, визначення

основних бібліометричних показників авторів (кількості документів, кількості цитувань та індексу Гірша) відповідно до міжнародних баз даних наукових цитувань Scopus, Web of Science.

Фахівці бібліотеки надали понад 550 консультацій щодо актуалізації даних про авторів та їхній науковий доробок у Google Scholar, Scopus, Web of Science та системах ідентифікації науковців ORCID та ResearcherID. Допомогли вченим звести понад 50 авторських профілів у міжнародній наукометричній базі даних Scopus. Укладено аналітичні довідки щодо основних бібліометричних показників працівників кафедр, опрацьовано 18 кафедр.

Двічі на рік (січень, травень) у філіях НУК (м. Херсон та м. Первомайськ) надавалась інформація щодо наукометричних показників вчених, які працюють в них, для уточнення та коригування показників.

4.3 Участь в акредитації освітніх програм НАЗЯВО, за якими здійснюється підготовка здобувачів освіти

Протягом 2024 р. співробітники Наукової бібліотеки надавали інформаційні довідки про ресурсне забезпечення дисциплін навчальних планів для проведення акредитації, ліцензування освітніх програм. Для кожної освітньої програми було підготовлено пакет документів: інформацію з книгозабезпеченості усіх дисциплін, які викладаються для здобувачів ОП; інформацію про наявні наукометричні та наукові БД в НУК імені адмірала Макарова на час перевірки; інформацію про наявність в фонді НБ НУК актуальних фахових видань і фахових періодичних видань.

Всього відпрацьовано 7 запитів, підібрано 7 502 джерела. Задовольнили запити факультету Морського права, ВСП ПТНЗ «Миколаївське морехідне училище НУК імені адмірала Макарова», ВСП «Фаховий коледж корабелів Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова», кафедр: Обліку і екномічного аналізу, Зварювального виробництва, Інформаційних управляючих систем та технологій Журналістики, реклами та PR-технологій.

5. Маркетингова діяльність

Бібліотечний маркетинг – стратегічна основа розвитку сучасної бібліотеки ЗВО, яка орієнтована на максимальне задоволення потреб реальних і потенційних користувачів послугами та інтелектуальною продукцією бібліотеки. Він спрямований на вдосконалення роботи бібліотеки, адаптацію її діяльності до змін інформаційного попиту користувачів, формування позитивного іміджу та активізацію попиту на бібліотечні послуги.

Протягом звітного року маркетингова діяльність Наукової бібліотеки НУК імені адмірала Макарова була спрямована на роботу з віртуальним та фізичним споживачем інформації, максимальне задоволення потреб користувачів у бібліотечно-інформаційному обслуговуванні; відповідність інформаційних ресурсів бібліотеки потребам освітнього, наукового, дослідницького та виховного процесів Університету; розвиток та удосконалення бібліотечного сервісу; рекламу продукції та послуг, що надає бібліотека; підтримку позитивного іміджу книгозбірні.

Співробітники НБ постійно намагаються підтримувати зв'язок зі студентами, застосовуючи нові та цікаві форми роботи. Наукова бібліотека має власний профіль у мережі Фейсбук – зручний та швидкий вид комунікації, де відразу можна побачити реакцію, виражену лайком та отримати зворотний зв'язок у вигляді коментаря. Корисний та якісний контент надається користувачам і на власному вебсайті Наукової бібліотеки.

Використовуючи ці та інші види зовнішньої комунікації, вдається зручно та доступно рекламувати користувачам бібліотеки усі продукти, послуги та сервіси, розповідати про канали, через які вони можуть швидко отримати доступ до необхідної інформації.

5.1 Реклама бібліотеки, інформаційних ресурсів та бібліотечного сервісу

Рекламно-іміджева діяльність виступає як один із найбільш дієвих інструментів маркетингу в популяризації можливостей та послуг бібліотеки, сприяє створенню позитивного іміджу, просуванню бібліотечно-інформаційних ресурсів та інтелектуальної продукції.

Одним із напрямків рекламно-іміджевої діяльності Наукової бібліотеки університету є її активна участь у загальноуніверситетських заходах. Так, у 2024 році було організовано низку книжково-ілюстративних експозицій, які висвітлювали досягнення вчених НУК імені адмірала Макарова а саме:

- «Наука та освіта НУК імені адмірала Макарова: сучасні досягнення – інвестиції в майбутнє» (до урочистого засідання ректорату з нагоди Дня науки);
- «Відділення. Факультет. Інститут. Машинобудівний навчально-науковий інститут: історія в обличчях» (до 100-річчя з дня заснування Машинобудівного навчально-наукового інституту);
- «Унікальність науково-педагогічної діяльності професора В.М. Горбова», «Науковець. Викладач. Людина»; «Науково-творче життя вченого» (на вшанування пам'яті та з нагоди 80-річчя від дня народження В. М. Горбова, кандидата технічних наук, професора).

Проведення соціокультурних заходів – ще один важливий чинник іміджевої політики Наукової бібліотеки. Саме вони сприяють інформуванню максимальної кількості користувачів про сервіси та послуги книгозбірні, розширюють їх уяву про можливості бібліотеки у задоволенні інформаційних потреб, залученню до читання, міжособистісному спілкуванню, духовному зростанню.

Весь спектр проведених заходів висвітлено у розділі звіту 2.2 «Виховна, комунікативна та інформаційно-пізнавальна діяльність».

Друковані видання мають особливе значення для рекламно-іміджевої діяльності. Вони розраховані на зорове сприйняття і дають можливість наблизити інформацію про діяльність бібліотеки до користувачів. Задля цього були оновлені інформаційні листи: «Запрошуємо до бібліотеки!» і «Наші ресурси – Ваш успіх!», в яких надавалася інформація про організацію роботи відділів обслуговування користувачів Наукової бібліотеки в підрозділах університету та сучасне цифрове середовище НБ: вебсайт, електронний каталог, інституційний репозитарій та інші електронні інформаційні ресурси.

Потужним комунікаційним каналом розповсюдження інформації про діяльність бібліотеки є Інтернет-простір. Повідомлення про визначні події, які відбувалися в Науковій бібліотеці НУК, розміщувалась на власному вебсайті, у розділах «Новини», «Репортер» (<http://lib.nuos.edu.ua/>) та на сторінці у Фейсбуці (<https://www.facebook.com/libnuk>). Іміджеві публікації і корисні матеріали давали можливість віртуальному користувачу дізнатись про різносторонню діяльність бібліотеки. Систематично забезпечувалось інформаційне оновлення рубрик сайту Наукової бібліотеки:

- розділи сайту «Студенту», «Науковцю», «Аспіранту», «Тестові доступи», «Ресурси відкритого доступу», «Електронні ресурси», «Інтернет-ресурси» (рубрики «Цифрова грамотність» та «Корисні ресурси») постійно доповнювались актуальною інформацією;
- розділ «Нові надходження» систематично знайомив користувачів з книжковими новинками, які надійшли до Наукової бібліотеки;
- у розділі «Бібліопрофі» поповнювалася рубрика «Корисні ресурси для бібліотечних фахівців», що давало можливість бібліотекарям підвищувати свій фаховий рівень;
- в умовах військового стану на сайті книгозбірні (розділ «Новини» та рухомий рядок) також на сторінці у Фейсбуці постійно надавалась інформація щодо послуг та сервісів бібліотеки у дистанційному режимі.

Важливу роль для іміджу бібліотеки відіграє активне використання можливостей соціальних мереж (СМ), які сьогодні є одним із найпопулярніших засобів віртуальної комунікації. Присутність бібліотеки в СМ дозволяє спілкуватися з реальними та потенційними читачами у звичайному для них середовищі.

Наукова бібліотека представлена у соціальних мережах та відеосервісах як спільнота та у вигляді персональних акаунтів бібліотекарів:

«Фейсбук» (<https://www.facebook.com/libnuk>),

«Youtube» (<https://www.youtube.com/channel/UC-iqTD024BOqTmNL3Jli2ww>)

«Google Академія» (<https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>)

Таким чином, рекламно-іміджева діяльність Наукової бібліотеки була спрямована на те, щоб розкрити всі аспекти її традиційних та віртуальних можливостей, зацікавити різноманітними послугами реальних і потенційних відвідувачів, сформувати образ «прозорої», сучасної бібліотеки – потужного інформаційного центру університету.

Висвітлення діяльності Наукової бібліотеки

Імідж бібліотеки сьогодні залежить не тільки від роботи з користувачами, але й від регулярного висвітлення досвіду роботи співробітників на сторінках друкованих і електронних фахових та наукових видань.

У звітному році в журналі «University Library at a New Stage of Social Communications Development», представлена стаття, яка проіндексована в БД SCOPUS, Костирко Т. М., директора НБ НУК ім. адм. Макарова:

- Shemaieva H. V. Artificial Intelligence in Academic Libraries: Foreign and Ukrainian Experience / H. V. Shemaieva, T. M. Kostyrko, A. E. Prilutska // Conf. proceedings «University Library at a New Stage of Social Communications Development». – Dnipro, 2024. – No. 9, 316–324 p.

URI: https://doi.org/10.15802/unilib/2024_318411

Також статті директора Наукової бібліотеки Костирко Т. М., у яких висвітлювався досвід роботи бібліотеки, розміщені на сторінках наукових та фахових видань:

- Шемаєва, Г. В. Імплементация штучного интеллекта в библиотечную деятельность / Г. В. Шемаєва, Т. М. Костирко // Матеріали ІХ міжнар. конф. "University Library at a new Stage of Social Communications Development". – Дніпро : Наук. б-ка УДУНТ, 2024. –
URI: http://confliib.diit.edu.ua/Conf_univ_Library_2024/paper/view/31451/18386.
- Костирко, Т. Співпраця університетських музеїв та бібліотек для збереження культурної спадщини в умовах глобальних викликів / Т. Костирко // INFOTOPOS: актуальні питання сучасного інформологічного знання. – 2024. – № 1. – С. 26–32 с. – URI: <http://nti.khai.edu/ojs/index.php/infotop>.

5.2 Дослідницька діяльність

У звітному році проведено дослідження «Аналіз використання бібліотечних ресурсів аспірантами ЗВО». Актуальність теми зумовлена необхідністю підтримки науковців на всіх етапах їх діяльності та забезпечення доступу до якісної інформації для наукових досліджень. Опитування було спрямоване на виявлення основних потреб здобувачів освітнього ступеня «доктор філософії» у використанні бібліотечних послуг та оцінювання рівня їх цифрової підготовки для роботи з інформаційними ресурсами. Результати дослідження висвітлені у виступі К. С. Білоножко – бібліотекаря І кат. «Аналіз використання бібліотечних ресурсів аспірантами ЗВО: за матеріалами дослідження» на науково-практичному семінарі «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики» та розміщені на сайті Наукової бібліотеки.

5.3 Видавнича діяльність

У звітному році підготовлено та видано навчально-методичні рекомендації та вказівки для самостійної роботи студентів:

- Аналітика інформаційного середовища : навч.-метод. рек. та вказівки для самостійної роботи студентів / уклад. Т. М. Костирко. – Миколаїв : НУК, 2024. – 65 с. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/7877>

Навчально-методичні рекомендації та вказівки до самостійної роботи знайомлять з практичними можливостями використання методів і прийомів аналітики для оптимізації рекламної та PR-діяльності. Призначені для студентів спеціальності журналістики, реклами та PR-технологій.

- Кризові комунікації : навч.-метод. рек. та вказівки для самостійної роботи студентів / уклад. Т. М. Костирко. – Миколаїв : НУК, 2024. – 74 с. URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/7878>

У навчально-методичних рекомендаціях розглядаються теоретичні та методологічні аспекти кризових комунікацій, аналіз кризових явищ; визначаються основні передумови, чинники та закономірності виникнення кризових явищ; управління організацією під час кризи. Рекомендації за змістом відповідають робочій навчальній програмі дисципліни та призначені для самостійного вивчення теоретичного курсу та виконання самостійної роботи студентами спеціальності журналістики, реклами та PR-технологій.

6. Менеджмент

6.1 Бібліотечні працівники

Персонал бібліотеки (без урахування технічного і обслуговуючого персоналу)	НБ	Філії	Бібліотека НУК
кількість штатних одиниць	24	3	27
у т.ч. жінок	24	3	27
кількість бібліотечних працівників			
у т.ч. бібліотечних працівників, які мають 3-й рівень освіти (освітньо-науковий / освітньо-творчий), науковий ступінь (кандидат наук, доктор філософії, доктор мистецтва, доктор наук)	1	–	1
з них за освітою:			
вища освіта (2-й рівень магістерський)	22	1	23
у т.ч. спеціальна	11	–	11
вища освіта (1-й рівень бакалаврський)	1	1	2
у т.ч. спеціальна	1	1	2
початкова вища освіта (молодший бакалавр)	1	1	2
у т.ч. початкова спеціальна	1	1	2

повна загальна середня освіта	—	—	—
за стажем:			
до 3 років	1	—	1
3 - 9 років	1	—	1
10–20 років	8	1	9
понад 20 років	14	2	16
працюють повний робочий день	23	3	26

Персонал бібліотеки НУК ім. адм. Макарова – це потенціал, який дозволяє здійснювати функціонування бібліотеки. Сучасний бібліотекар працює в умовах розвинутого інформаційного суспільства. Спектр його знань, вмінь та навичок диктується появою нових комунікаційних систем та інформаційним розвитком. Всього на 01.01.2025 року в бібліотеці працює 27 співробітників (НБ – 24, філії – 3). Серед працівників бібліотеки – директор Наукової бібліотеки – кандидат наук з соціальних комунікацій, 23 бібліотечних працівників (89%) мають вищу освіту (2-й магістерський рівень), з них – 11 співробітників (40%) мають вищу спеціальну освіту. Із загальної кількості бібліотечних працівників – 1 співробітник має стаж роботи до 3-х років; 1 співробітника має стаж роботи від 3 до 9 років, 9 співробітників (33%) мають стаж роботи 10-20 років, 16 співробітників (61%) працюють у бібліотеці понад 20 років.

Структура Наукової бібліотеки:

- **Дирекція: – 4:**
директор – 1;
заступник директора з наукової роботи – 1;
заступник директора з питань автоматизації бібліотечних процесів – 1;
вчений секретар – 1.
- **Відділи обслуговування користувачів (абонемент; читальний зал):**
Кількість працівників – 8.
- **Відділ наукової, іноземної літератури та періодичних видань:**
Кількість працівників – 1.
- **Інформаційно-бібліографічний відділ:**
Кількість працівників – 5.
- **Відділ комплектування та наукової обробки літератури:**
Кількість працівників – 2.
- **Відділ бібліотечного маркетингу, інноваційної та методичної роботи:**
Кількість працівників – 3.

6.2 Методичне забезпечення бібліотечної діяльності

Методична діяльність Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова спрямована на забезпечення всіх напрямів, форм, методів бібліотечної роботи відповідними рішеннями і рекомендаціями, впровадження інноваційних змін, підвищення кваліфікації працівників, розвиток творчого мислення і професіоналізму бібліотекарів.

Планування діяльності МО бібліотек ЗВО м. Миколаєва відбувалося з урахуванням викликів та вимог сучасності. Систематично проходили планові засідання керівної ланки бібліотек ЗВО, на яких обговорювалися пропозиції щодо роботи методичного об'єднання та затверджувався план діяльності на поточний рік.

Протягом року методична робота здійснювалась з урахуванням актуальних та важливих напрямків:

- інформаційне забезпечення освітнього та наукового процесів через формування та організацію віддаленого доступу до якісних освітніх та наукових матеріалів як світових, так і університетських;

- подальший розвиток інституційних репозитаріїв та інтегрування їх вмісту у світовий інформаційний науковий простір;
- розвиток та впровадження сучасних інформаційних технологій та ресурсів у поєднанні з традиційними;
- сприяння принципам академічної доброчесності;
- вдосконалення інформаційно-бібліотечних сервісів та продуктів, що відповідають потребам користувачів;
- сприяння культурному та національно-патріотичному вихованню молоді;;
- застосування інноваційних моделей підвищення кваліфікації бібліотечних працівників через використання дистанційної та інтерактивної форм навчання, участі у навчальних програмах, онлайн-курсах;
- оформлення нормативної бібліотечної документації та ін.

6.2.1 Додаткова бібліотечна освіта. Система підвищення кваліфікації

Питання професійного розвитку та підвищення кваліфікації бібліотечних кадрів є досить актуальним з огляду на зростання функцій бібліотек як важливих інформаційних центрів. Саме тому професійне навчання є важливим напрямком діяльності бібліотек МО. У системі підвищення професійної кваліфікації співробітників бібліотек важливе місце приділялося вдосконаленню знань з сучасних інформаційних технологій та вміння ефективно використовувати їх у роботі для забезпечення доступу до ресурсів та послуг.

Наукова бібліотека використовує різноманітні засоби для формування і розширення професійного світогляду бібліотечних працівників. Так, в рамках роботи «Школи інноватики» проведено заняття-практикум «Оновлена версія системи АБІС «УФД/Бібліотека», на засіданні «Школи сучасного бібліотекаря» поспілкувалися на тему «Компетентності бібліотекаря – провайдера цифрової освіти».

З метою покращення сучасних професійних компетентностей, фахівці бібліотеки брали участь у наукових та науково-практичних конференціях, семінарах, тренінгах на платформах різних наукових та науково-освітніх установ:

- IX Міжнародній науково-практичній конференції «Університетська бібліотека на новому етапі розвитку соціальних комунікацій». Тема 2024 «На шляху до підвищення справедливості, різноманітності, доступності та інклюзії», Наукова бібліотека Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро, (отримали сертифікати);
- XXVII Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Короленківські читання 2024». «Бібліотеки, архіви, музеї в умовах війни», Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка, м. Харків, (отримали сертифікати);
- III Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегії розвитку бібліотек: від ідеї до втілення». Тема 2024 «Стратегічне управління в умовах війни», Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського» та ВГО «Українська бібліотечна асоціація», м. Київ;
- III Міжнародній конференції «Відкрита наука та інновації в Україні 2024», Державна науково-технічна бібліотека України, м. Київ (отримали сертифікати);

- онлайн-конференції «Бібліотечна справа у сучасних інформаційно-комунікативних процесах: тенденції та перспективи» – Наукова бібліотека Національного університету «Острозька академія», м. Острог;
- Всеукраїнській онлайн-школі бібліотечного журналіста

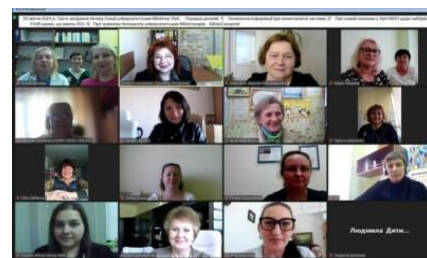

«Бібліотечний журналіст і безбар'єрність: розширюємо горизонти» – Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка, Харківське обласне відділення (філія) ВГО Українська бібліотечна

асоціація, м. Харків (отримали сертифікати);

- XIV Львівському міжнародному бібліотечному форумі «Бібліотека: вічні цінності перед викликом змін», м. Львів;
- онлайн-семінарі «Створення безпечного укриття в бібліотеці» – ВГО Українська бібліотечна асоціація, м. Київ;
- інтерактивному семінарі «Бібліотечний цифровий контент епохи штучного інтелекту» – Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка, Харківське обласне відділення (філія) ВГО Українська бібліотечна асоціація, м. Харків;
- онлайн-курсі «Врятувати писемну культурну спадщину» – Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого, ВГО УБА, м. Київ;
- антишколі українських бібліотекарів – секція університетських бібліотек УБА, м. Київ;
- засіданнях активу Секції університетських бібліотек УБА;
- щорічній конференції всеукраїнської громадської організації Українська бібліотечна асоціація, м. Київ;
- вебінарі «Вікіпедія і Бібліотека: можливості і партнерство на межі», ВГО Українська бібліотечна асоціація, бібліотека ім. Л. Каніщенка Західноукраїнського національного університету, м. Тернопіль;
- вебінарі «Сервісна бібліотека. Як мрію зробити реальністю», ВГО Українська бібліотечна асоціація, Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого, м. Київ;
- нетворкінгу «Бібліотеки Харківщини: виклики російсько-української війни» Харківське обласне відділення (філія) ВГО Українська бібліотечна асоціація, м. Харків;

Директор Наукової бібліотеки, кандидат наук із соціальних комунікацій Т. М Костирко

брала участь у засіданні Ради керівників бібліотечних закладів Миколаївської області «Трансформація діяльності публічних бібліотек під час війни», де виступила з доповіддю «Університетська бібліотека: адаптація до функціонування в умовах війни» – Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека, м.

Миколаїв.

Для покращення якісного інформаційного супроводу науково-дослідного процесу університету та підвищення свого фахового рівня працівники Наукової бібліотеки прослухали інформаційні вебінари та отримали відповідні сертифікати:

- Серії вебінарів від Clarivate:
 - ✓ «Світ журналів: хороші, погані, хижацькі»;
 - ✓ «Відкритий доступ»;
 - ✓ «Оцінка міжнародної співпраці»;
 - ✓ «Підтримка чесності досліджень за допомогою надійних інструментів та даних»;
 - ✓ «Оновлення у авторському профілю у Web of Science»;
 - ✓ «Повний цикл наукового дослідження з ресурсами Clarivate»;

- ✓ «Відповідальний академічний штучний інтелект для дослідників Web of Science»;
- ✓ «Оформлення статті за форматом журналу з EndNote»;
- ✓ «Найвпливовіші нові спеціалізації та напрямки досліджень у 2023 році»;
- ✓ «Базові можливості Web of Science для наукової діяльності»;
- ✓ «Персональний кабінет у Web of Science»;
- ✓ «Дисертація: від планування до використання»;
- ✓ «Публікація наукової статті».
- **Серії вебінарів від Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації (Укр ІНТЕІ):**
 - ✓ «Інноваційний розвиток України через призму діяльності Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій»;
 - ✓ «Особливості участі у Програмі «Горизонт Європа».

Директор Наукової бібліотеки Т. М. Костирко з 27 по 28 листопада 2024 р. пройшла навчання за програмою форуму «Навички майбутнього 2024» та отримала сертифікат. У програму навчання входило: обговорення інноваційних підходів до інтеграції професійної освіти України з європейськими практиками, вдосконалення системи кваліфікацій, акредитації кваліфікаційних центрів та впровадження цифрових технологій, орієнтованих на потреби сучасного ринку праці.

Також директор Наукової бібліотеки Т. М. Костирко прослухала повний курс теоретичних і практичних занять у Миколаївському Центрі підготовки громадян до національного спротиву та отримала відповідний сертифікат.

Вчений секретар НБ НУК І. В. Бондар прослухала лекції, склала фінальний тест двотижневої програми сертифікації з оволодіння навичками базового та розширеного пошуку та аналізу наукової літератури на платформі Web of Science та отримала відповідний диплом.

У системі підвищення професійної кваліфікації співробітників Наукової бібліотеки важливе місце приділяється вдосконаленню знань з сучасних інформаційних технологій та вміння ефективно використовувати їх у роботі для забезпечення доступу до ресурсів та послуг. Для підвищення власного рівня цифрової грамотності, співробітники Наукової бібліотеки брали участь в онлайн-семінарах та вебінарах із цифрової освіти.

На платформі Дія.Освіта у 2024 році було запущено два нові інструменти для визначення рівня цифрової компетентності бібліотечних фахівців: «Рамку цифрових компетентностей» та «Цифрограм для бібліотекарів». Для оцінки рівня своєї цифрової компетентності 16 співробітників Наукової бібліотеки (70%) пройшли тестування «Цифрограм для бібліотекарів». Це дало можливість бібліотечним працівникам визначити рівень своєї цифрової компетентності та окреслити пріоритети щодо підвищення своєї кваліфікації для ефективної роботи з потребами сучасних користувачів.

Напередодні Глобального тижня медійної та інформаційної грамотності 14 співробітників Наукової бібліотеки (61%) пройшли **Національний тест з медіаграмотності**, який організував Національний проєкт з медіаграмотності «Фільтр» Міністерства культури та стратегічних комунікацій України разом із партнерами.

В День української писемності та мови працівники бібліотеки долучилися до наймасштабнішого всеукраїнського флешмобу – написання радіодиктанту національної єдності «Магія голосу».

Співробітники бібліотеки приймали участь у об'єктовому тренуванні з питань цивільного захисту «Дії керівного складу та членів формувань ЦЗ, інших учасників при виникненні надзвичайних ситуацій».

Міжвузівські заходи

У рамках заходів системи підвищення професійної компетенції бібліотечних фахівців у Науковій бібліотеці було організовано та проведено **науково-практичний семінар «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики»**. У роботі семінару

взяли участь
більше 30
учасників –
керівники та
провідні фахівці
бібліотек
закладів вищої
освіти

Миколаєва: НБ НУК ім. адм. Макарова, НБ МНУ ім. В. Сухомлинського, бібліотеки Миколаївського національного аграрного університету, бібліотеки Чорноморського національного університету ім. Петра Могили, бібліотеки Миколаївського навчально-наукового інституту права Національного університету «Одеська юридична академія», Центральної бібліотеки ім. М. Л. Кропивницького ЦБС для дорослих м. Миколаєва. Відкрила семінар Т.М. Костирко, директор Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова, кандидат наук із соціальних комунікацій. Вона привітала учасників зібрання та акцентувала увагу на питаннях роботи бібліотек ЗВО в сучасних умовах.

На семінарі були представлені **доповіді та виступи співробітників Наукової бібліотеки**, які висвітлювали практичний досвід роботи та теоретичні аспекти з актуальних питань функціонування бібліотек.

Зокрема:

- «Принципи управління дослідними даними в сучасних академічних бібліотеках» – Т. М. Костирко, директор Наукової бібліотеки, кандидат наук із соціальних комунікацій;
- «Аналітичний моніторинг за допомогою Google Analytics як інструмент аналізу діяльності бібліотеки» – С. В. Ларенкова, заступник директора з автоматизації Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова;
- «Перспективи застосування штучного інтелекту в науковій бібліотеці» – І. В. Бондар, вчений секретар Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова;
- «Аналіз використання бібліотечних ресурсів аспірантами ЗВО: за матеріалами дослідження» – К. С. Білоножко, бібліотекар I категорії Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова;
- «Підвищення професійної компетентності бібліотечного фахівця як запорука успішної діяльності бібліотеки» – О. Л. Могильна, завідувача відділом бібліотечного маркетингу, інноваційної та методичної роботи Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова;
- «Викладач – бібліотека: співпраця, перевірена роками. До 100-річчя Машинобудівного навчально-наукового інституту НУК», Н.Є. Сімоненко, завідувача відділом обслуговування Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова;
- «Інституційний репозитарій НУК як інструмент підтримки відкритої науки», К. С. Диндеренко, провідний бібліограф Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова.

Представлені виступи учасників семінару були цікавими, інформаційно насиченими та актуальними для діяльності бібліотек у сучасних умовах. Обмін думками, професійне спілкування колег збагатили учасників семінару практичним досвідом, новими ідеями. Семінар пройшов насичено та плідно, а приємна та дружня атмосфера стала підтвердженням того, що завжди корисно зустрічатись та працювати разом в єдиному ритмі – ритмі розвитку та позитивних змін.

Матеріали семінару розміщені на сайті Наукової бібліотеки <http://lib.nuos.edu.ua/> у розділі «Наукова діяльність».

6.2.2 Методико-консультаційна допомога

Важливим аспектом методичної діяльності є професійна консультаційна допомога.

В межах співпраці, фахівцями Наукової бібліотеки надавалася індивідуальна методична допомога з урахуванням професійних потреб колег з інших університетських бібліотек. Методичне консультування надавалося як в дистанційному форматі (електронною поштою, месенджерами, за допомогою телефонного зв'язку) так і наживо. На сайті бібліотеки постійно оновлювався актуальною інформацією розділ «Бібліопрофі», зокрема рубрики «Корисні ресурси для бібліотечних фахівців», «На допомогу плануванню», «Система підвищення кваліфікації», «Професійні ресурси».

Протягом року за методичною допомогою звернулись більше 30 фахівців бібліотек, що входять до складу МО та бібліотек-філій університету. Серед питань, які найчастіше цікавили колег, можна виділити такі: робота з оновленою версією АБІС «УФД/Бібліотека»; використання системи Similarity для перевірки текстових робіт на плагіат компанії Turnitin; консультації щодо застосування принципів FAIR-даних, що мають DOI, як новий показник у звіті МОН; правильність заповнення деяких позицій «Зведеної таблиці основних статистичних показників роботи бібліотеки ЗВО України»; правила обліку віртуальних користувачів; оптимізація та актуалізація бібліотечних фондів у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України відповідно до рекомендацій Міністерства культури та інформаційної політики України, тощо.

Численні консультації надавалися фахівцям НБ МНУ ім. В.О. Сухомлинського у зв'язку з приєднанням бібліотеки до НБ НУК ім. адм. Макарова, а саме: списання літератури з фонду бібліотеки, переміщення літератури до іншого корпусу, перерозподіл функціональних обов'язків співробітників, планування роботи відділу обслуговування у складі НБ НУК, тощо.

6.3 Аналітична діяльність

Протягом 2024 року підготовлено аналітичні матеріали загального характеру:

- «Звіт про роботу Наукової бібліотеки за 2023 рік»; «Звіт про роботу методичного об'єднання за 2023 рік»;
- «Таблиця основних статистичних показників роботи Наукової бібліотеки за 2023 рік»;
- «Таблиця основних статистичних показників роботи бібліотек-філій НУК за 2023 рік»;
- «Зведена таблиця основних статистичних показників роботи бібліотек ЗВО м. Миколаєва, що входять до складу МО, за 2023 рік»;
- «План засідань Ради методичного об'єднання на 2024 рік»; «План роботи Наукової бібліотеки НУК на 2024 рік»;
- «Статистичні показники роботи НБ НУК за 2024 рік» (для Департаменту освіти і науки Миколаївської облдержадміністрації).

У звітному році підготовлено аналітично-оглядові матеріали про діяльність Наукової бібліотеки НУК та бібліотек ЗВО м. Миколаєва, які входять до складу МО, а саме:

- «План проведення заходів системи підвищення кваліфікації працівників бібліотек ЗВО, які входять до складу МО на 2024 рік»
- «Аналітичний огляд роботи бібліотек ЗВО м. Миколаєва, які входять до складу МО за 2023 рік»
- Інформація до звіту ректора «Про роботу Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова за 2024 рік».

Оновлено:

- Інструкцію по роботі в АБІС «УФД/Бібліотека. Версія 3».

6.4 Участь у професійних заходах

Протягом 2024 року співробітники НБ НУК ім. адм. Макарова взяли участь та виступили з доповідями на:

- **IX Міжнародній конференції "University Library at a New Stage of Social Communications Development"**

Topic 2024 «On the Path to Enhancing Equity, Diversity, Accessibility, Inclusion» (3–4 жовтня 2024 р.), Наукова бібліотека Українського державного університету науки і технологій (м. Дніпро)

- ✓ Костирко, Т. М. Імплементация штучного інтелекту в бібліотечну діяльність / Т. М. Костирко, Г. В. Шемаєва // Матеріали IX міжнар. конф. «University Library at a new Stage of Social Communications Development». – Дніпро : Наук. б-ка УДУНТ, 2024. – URI:http://conflib.diit.edu.ua/Conf_univ_Library_2024/paper/view/31451/18386
- **XV Міжнародній науково-технічній конференції «Інновації в суднобудуванні та океанотехніці» (НУК ім. адм. Макарова, м. Миколаїв)**
- ✓ Костирко, Т. М. Інституційний репозитарій. Роль Наукової бібліотеки Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова в управлінні дослідницькими даними = Institutional Repository. The role of the Scientific Library of the Admiral Makarov National University of Shipbuilding in Research Data Management / Т. М. Костирко, К. С. Білоножко, О. А. Бондар, К. С. Диндеренко // Матеріали XV міжнар. наук.-техн. конф. «Інновації в суднобудуванні та океанотехніці». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI:<https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/8849>
- **Науково-практичному семінарі «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики» (15 листопада 2024 р., Наукова бібліотека НУК ім. адм. Макарова, м. Миколаїв)**
- ✓ Костирко, Т.М. Принципи управління дослідними даними в сучасних академічних бібліотеках / Т. М. Костирко // Матеріали наук.-практ. семінару «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI:<https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/9229>
- ✓ Ларенкова, С. В. Аналітичний моніторинг за допомогою Google Analytics як інструмент аналізу діяльності бібліотеки / С. В. Ларенкова // Матеріали наук.-практ. семінару «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/9233>
- ✓ Бондар, І. В. Перспективи застосування штучного інтелекту в науковій бібліотеці / І. В. Бондар // Матеріали наук.-практ. семінару «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/9231>
- ✓ Білоножко, К. С. Аналіз використання бібліотечних ресурсів аспірантами ЗВО: за матеріалами дослідження / К. С. Білоножко // Матеріали наук.-практ. семінару «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/9234>
- ✓ Могильна, О. Л. Підвищення професійної компетентності бібліотечного фахівця як запорука успішної діяльності бібліотеки / О. Л. Могильна // Матеріали наук.-практ. семінару «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/9230>
- ✓ Сімоненко, Н. Є. Викладач – бібліотека: співпраця, перевірена роками. До 100-річчя Машинобудівного навчально-наукового інституту НУК / Н. Є. Сімоненко // Матеріали наук.-практ. семінару «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/9243>
- ✓ Диндеренко, К. С. Інституційний репозитарій НУК як інструмент підтримки відкритої науки / К. С. Диндеренко // Матеріали наук.-практ. семінару «Бібліотеки ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики». – Миколаїв : НУК, 2024. – URI: <https://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/9244>

Виїзди та відвідування бібліотек, професійна співпраця

Центральна бібліотека ім. М. Л. Кропивницького ЦБС для дорослих м. Миколаєва:

- відвідування презентації книги-мандрівки «Миколаїв» із серії проєкту «Книга-мандрівка. Міста»;
- відвідування презентації антології військових письменників «Голоси»;
- участь у зустрічі «На перехресті віків» (до 70-річчя від дня народження Володимира Щукіна);
- відвідування гуманітарно-просвітницьких заходів бібліотеки у віртуальному форматі.

Обласна універсальна наукова бібліотека:

- відвідування презентації літературно-художнього видання Д. Креміня «Сива райдуга»;
- відвідування презентації збірки вибраних останніх творів Д. Креміня «Український апокриф»;
- відвідування презентації книги Є. Горбурова «Свідки минулого»;
- відвідування презентації краєзнавчого каталогу-довідника «Символіка Миколаївського району»;
- участь у віртуальній зустрічі з Тетяною П'янкою (з циклу «ЛітСвіт: про літературу і не тільки з...»);
- участь у віртуальній зустрічі з Ярославом Дегтяренко (з циклу «ЛітСвіт: про літературу і не тільки з...»);
- участь у V щорічній читацькій конференції «Нові імена в сучасній українській літературі» (онлайн).

7. Робота Методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Миколаєва

У 2024 році відбулись зміни у складі методичного об'єднання бібліотек ЗВО м. Миколаєва у зв'язку з ліквідацією Відокремленого підрозділу Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв (ВП «МФ КНУКіМ») та закриттям бібліотеки цього навчального закладу. На теперішній час до Методичного об'єднання (МО) входять 5 бібліотек провідних ЗВО міста:

- Національного університету кораблебудування ім. адм. Макарова (НУК ім. адм. Макарова);
- Миколаївського національного аграрного університету (МНАУ);
- Миколаївського національного університету ім. В.О.Сухомлинського (МНУ ім. В.О.Сухомлинського);
- Чорноморського національного університету ім.П.Могили (ЧНУ ім.П.Могили);
- Миколаївського навчально-наукового інституту права Національного університету "Одеська юридична академія" (МННІП НУ "ОЮА").

Пріоритетними напрямками діяльності методичного об'єднання у звітному році були:

- інформаційне забезпечення освітнього та наукового процесів через формування та організацію віддаленого доступу до якісних освітніх та наукових матеріалів як світових, так і університетських;
- розвиток та впровадження сучасних інформаційних технологій та ресурсів у поєднанні з традиційними;
- вдосконалення інформаційно-бібліотечних сервісів та продуктів, що відповідають потребам користувачів;

- подальший розвиток інституційних репозитаріїв та інтегрування їх вмісту у світовий інформаційний науковий простір;
- сприяння принципам академічної доброчесності на основі відкритості та доступності електронних інформаційних ресурсів університету та бібліотеки;
- робота з оптимізації та актуалізації бібліотечних фондів у зв'язку зі збройною агресією російської федерації проти України відповідно до рекомендацій Міністерства культури та інформаційної політики України;
- сприяння культурному та національно-патріотичному вихованню молоді, формуванню патріотичних цінностей, переконань та поваги до культурної та історичної спадщини України;
- застосування інноваційних моделей підвищення кваліфікації бібліотечних працівників через використання дистанційної та інтерактивної форм навчання, участі у навчальних програмах, онлайн-курсах.

7.1 Робота Ради методичного об'єднання

Дорадчим органом Методичного об'єднання бібліотек ЗВО є Рада. Її засідання проводилися щоквартально на базі Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова. У 2024 році на засіданнях Ради було розглянуто такі питання:

I кв.

1. Затвердження плану роботи МО на 2024 рік.
2. Робота бібліотек ЗВО з удосконалення дистанційного інформаційного сервісу.

II кв.

1. Традиційні та інноваційні форми й методи діяльності в бібліотечному обслуговуванні користувачів ЗВО.
2. Про новий показник у Звіті МОН щодо наборів FAIR-даних, що мають DOI.

III кв.

1. Вирішення організаційних питань та участі бібліотек Методичного об'єднання у науково-практичному семінарі «Бібліотека ЗВО в реаліях сьогодення: нові вимоги, нові можливості, нові виклики».
2. Використання системи Similarity для перевірки текстових робіт на плагіат компанії Turnitin.

IV кв.

1. Про підготовку звітно-планової документації.
2. Проблемні питання у діяльності бібліотеки ЗВО.

Протягом року обговорювалися поточні питання діяльності бібліотек ЗВО, які входять до МО, висвітлювалися інноваційні аспекти у роботі.

7.2 Комплексні масові заходи бібліотек МО

Наукова бібліотека Національного університету кораблебудування ім. адм. Макарова

- година пам'яті «Встеляйте квітами дороги бійцям, що мир несли в наш край»;
- презентація «Книги пам'яті полеглих за Батьківщину»;
- етно-флешмоб «Вишиванок краса дивовижна» та експозиція «Магія української вишивки»;
- історичний екскурс «Місто на хвилі – місто незламне»;
- краєзнавчо-пізнавальна мандрівка «Миколаїв: від минувшини до сьогодення»;
- літературна година «Він слугував народові своєму, боліючи душею разом з ним» (до 160-річчя від дня народження М. Коцюбинського);
- історична ретроспектива «Геній, що змінив світ» (до 145-річчя від дня народження А. Ейнштейна);
- тематична зустріч «Прості слова слов'ян простих єднають нас навіки» (до Дня слов'янської писемності);
- бібліотечний non-stop «Бібліотека та книга – forever» (до Всеукраїнського дня бібліотек);

- творча зустріч з Митею Великонєю (Mitja Velikonja) – доктором філософії, професором культурології, керівником Центру культурологічних і релігійних досліджень Люблянського університету (Словенія).

Наукова бібліотека Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського

- інформаційна година «Тобі, першокурсник!»

Бібліотека Миколаївського національного аграрного університету

- літературна година «Час читати: сучасна українська книга та її світ»;
- інформаційна година «Науково-освітня спадщина Миколаївського національного аграрного університету» (до 40-річчя від дня заснування університету)

Бібліотека Чорноморського національного університету імені Петра Могили

- тематична година «Від запорізьких козаків до героїв сьогодення»;
- тематична зустріч «Історичні пам'ятки навколо Миколаївської Могилянки» (з науковим співробітником Миколаївського обласного краєзнавчого музею «Старофлотські казарми» Тетяною Губською);
- презентація збірки «Присмак любові» миколаївської поетеси Валентини Хейни;
- зустріч з військовими кореспондентами Олександром Матюшенком та Романом Базиком (до дня військового журналіста).

Просвітницькі масові заходи, які проводили бібліотеки, відвідували співробітники бібліотек-членів методичного об'єднання.

8. Професійне партнерство

Бібліотеки ЗВО України:

- Наукова бібліотека Українського державного університету науки і технологій;
- Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»;
- Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Національного університету ім. Т. Г. Шевченка;
- Наукова бібліотека Національного Університету «Києво-Могилянська академія»;
- Наукова бібліотека Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова;
- Наукова бібліотека Харківського національного університету радіоелектроніки;
- Наукова бібліотека Хмельницького національного університету.

Бібліотеки ЗВО м. Миколаєва:

- Бібліотека Національного університету кораблебудування ім. адмірала Макарова (НУК);
- Бібліотека Миколаївського національного аграрного університету (МНАУ);
- Бібліотека Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського (МНУ);
- Бібліотека Чорноморського національного університету ім. П. Могили (ЧНУ);
- Бібліотека Миколаївського навчально-наукового інституту права Національного університету «Одеська юридична академія» (МННП НУ «ОЮА»).

Обласні та міські бібліотеки:

- Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека;
- Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва;
- Центральна бібліотека ім. М. Л. Кропивницького ЦБС для дорослих м. Миколаєва;
- Центральна міська бібліотека для дітей ім. Ш. Кобера і В. Хоменка ЦБС м. Миколаєва;

Громадські професійні організації:

- Асоціація «Інформатіо-Консорціум»;
- Українська бібліотечна асоціація;
- Миколаївська обласна бібліотечна асоціація.

9. Бібліотечна рада і участь громадськості у діяльності бібліотеки

Протягом поточного року засідання бібліотечної ради проводились два рази на рік. Було обговорено «Звіт про роботу бібліотеки за 2023 рік» та затверджено «План роботи бібліотечної ради на 2024 рік». У роботі Наукової бібліотеки активну участь брали ректорат університету, адміністративно-господарча частина, Центр інформаційних технологій, керівники інститутів та факультетів, голова профспілкового комітету співробітників НУК, які допомагали вирішувати технічні та господарчі питання у роботі бібліотеки, а також у процесі реорганізації бібліотечного фонду.

Разом з кафедрами і громадськими організаціями університету проводились соціокультурні заходи у дистанційному та традиційному форматі.

10. Використання комп'ютерних технологій у бібліотечних процесах

Діяльність бібліотек закладів вищої освіти спрямована на максимально якісне задоволення інформаційних потреб користувачів як у навчальній, так і у науковій діяльності шляхом надання необмеженого, вільного доступу до бібліотечних, національних та світових ресурсів. Наукова бібліотека є одним з основних підрозділів ЗВО та виконує роль інформаційного центру. Головна ознака сучасної бібліотеки ЗВО – максимально повна орієнтація на потреби користувача. Тому сучасна бібліотека потребує максимальної автоматизації бібліотечних процесів, що веде до прискорення процесів обробки інформації, внесення даних та збільшення можливостей в обслуговуванні користувачів, дозволяє поетапно позбавити фахівців бібліотеки рутинної праці, а користувачам – створити ефективний та комфортний сервіс з пошуку інформації.

В 2024 році бібліотека університету в своїй роботі використовувала 13 персональних комп'ютери (НБ – 11, філії – 2); 2 принтера, які знаходились в НБ; 6 багатофункціональних пристроїв (НБ – 4, філії – 2).

У звітному році у бібліотеці було 13 автоматизованих робочих місць (НБ – 11, філії – 2); з них: АРМів для співробітників було 12 (НБ – 10, філії – 2); АРМів для користувачів у 2024 році – 1 в НБ. Кількість комп'ютерів, які мають доступ до мережі Інтернет – 13 (НБ – 11, філії – 2), у тому числі для користувачів – 1 в НБ. Кількість копіювально-розмножувальної техніки дорівнювала 8 (НБ – 6, філії – 2).

Детальніше у розділі: **1.4. Цифрові активи Наукової бібліотеки: створення, формування, організація доступу.**

11. Матеріально-технічна база

Загальна площа приміщень бібліотеки складає 2 771,2 квадратних метрів, з них площа Наукової бібліотеки (НБ) – 2 227,0 м², філій – 544,2 м². Із загальної кількості площа для зберігання фонду – 1 540,5 м² (НБ – 1 189,3 м², філії – 351,2 м²).

Площа для обслуговування користувачів дорівнює 936,3 м² (НБ – 743,3 м², філії – 193 м²).

Капітального ремонту потребують 1 959,9 м² НБ (86% від її загальної площі). Площа приміщень НБ, які перебувають в аварійному стані, становить 1 242,5 м² – (54% від її загальної площі).

